

ÜFLEMELİ ÇALGILAR ANA SANAT DALI MEZUNLARININ

İŞSİZLİK VE İSTİHDAM KAYGILARI

İpek EDE

Yüksek Lisans Tezi

Danışman: Öğretim Görevlisi Dr. Hale VURAL

Afyonkarahisar Mayıs - 2011

T.C
AFYON KOCATEPE ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
MÜZİK ANASANAT DALI
YÜKSEK LİSANS TEZİ

ÜFLEMELİ ÇALGILAR ANA SANAT DALI
MEZUNLARININ İŞSİZLİK VE İSTİHDAM KAYGILARI

Hazırlayan

İpek EDE

Danışman

Öğretim Görevlisi Dr. Hale VURAL

AFYONKARAHİSAR 2011

YEMİN METNİ

Yüksek lisans tezi olarak sunduğum “ Üflemeli Çalgılar Anasanat Dalı Mezunlarının İşsizlik ve İstihdam Kaygıları” adlı çalışmanın, tarafımdan bilimsel ahlak ve geleneklere aykırı düşecek bir yardıma başvurmaksızın yazıldığını ve yararlandığım eserlerin kaynakçada gösterilen eserlerden oluştuğunu, bunlara atıf yapılarak yararlanmış olduğumu belirtir ve bunu onurumla doğrularım.

.... / .../ 20..

İMZA

İpek EDE

TEZ JÜRİSİ KARARI VE ENSTİTÜ ONAYI

JÜRİ ÜYELERİ

İMZA

Tez Danışmanı: Öğr.Gör.Dr. Hale VURAL

.....

Jüri Üyeleri: Yrd.Doç.Dr. Emel Funda TÜRKMEN

.....

Yrd.Doç.Dr. Natık RZAZADE

.....

Müzik Anasanat Dalı tezli yüksek lisans öğrencisi İpek EDE'nin “ Üflemeli Çalgılar Anasanat Dalı Mezunlarının İşsizlik ve İstihdam Kaygıları” başlıklı tezi 15.06.2011 tarihinde, saat 14:00'da Lisansüstü Eğitim Öğretim ve Sınav Yönetmeliğinin ilgili maddeleri uyarınca, yukarıda isim ve imzaları bulunan jüri üyeleri tarafından değerlendirilerek kabul edilmiştir.

Doç. Dr. Mehmet KARAKAŞ

MÜDÜR

YÜKSEK LİSANS TEZ ÖZETİ

ÜFLEMELİ ÇALGILAR ANASANAT DALI MEZUNLARININ İŞSİZLİK VE İSTİHDAM KAYGILARI

İpek EDE

Mayıs 2011

AFYON KOCATEPE ÜNİVERSİTESİ

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

MÜZİK ANASANAT DALI

TEZ DANIŞMANI: Öğretim Görevlisi Dr. Hale VURAL

Bu araştırma, üflemeli çalgılar ana sanat dalı mezunlarının mezuniyetleri sonrasında içinde buldukları durum ve işsizlik sorunları karşısında neler yapılabileceği, istihdam alanları konularındaki çözüm önerilerinin ortaya koyulması amacıyla yapılmıştır. Çalışmada; konservatuvar eğitimi sırasında uzun yıllar alınan çalgı eğitiminin ardından ortaya çıkan istihdam sorunlarının yarattığı psikolojik ve maddi sıkıntıların kişiler üzerinde oluşturduğu baskılar nedeniyle kişilerin sanatına olumsuz yönde etki etmesinden söz edilmiş, çocuklarına profesyonel çalgı eğitimi aldırın ve konservatuvarlardan mezun olan işsiz mezunların ailelerinin görüşleri alınmış, bu konuyla ilgili olarak üflemeli çalgılar ana sanat dalı mezunlarına anket uygulanarak işsizlik ve istihdam kaygıları öğrenilmeye çalışılmıştır. Alanla ilgili akademisyen ve müzisyenlerin de görüşleri alınarak çözüm önerileri ortaya konulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Üflemeli Çalgı Eğitimi, Profesyonel Üflemeli Çalgı Eğitimi, İşsizlik ve İstihdam, Gelecek Kaygısı.

ABSTRACT

**UNEMPLOYMENT AND EMPLOYMENT CONCERNS OF BLOW
INSTRUMENTS BASIC ARTS DIVISION GRADUATES**

May 2011

İpek EDE

AFYON KOCATEPE UNIVERSITY

THE INSTITUTE OF SOCIAL SCIENCES

DEPARTMENT OF MUSIC

Advisor: University Lecturer Dr. Hale VURAL

This paper has been executed within the objective to put analytical suggestions forward in the subjects of employment areas and what could be done in view of unemployment concerns and the situation they are involved in while after their graduation as blow instruments basic arts division graduates.

Within this study; it is addressed that during the conservatory education after taken instrument education in so long years, as created psychological and material straits, because of the pressure over the individuals which have been affecting the art of them in negative way the contention of the families is taken who have get Professional instrument education to their children that have been graduated from the conservatories as unemployed ones, by applying a survey between the graduates of blow instruments basic art division regarding with this matter their unemployment and employment concerns are tried to be learned. Pertaining with this field, by taking the views of academic personels and musicians, solution suggestions are introduced.

Key Words: Blow Instrument Education, Professional Blow Instrument Education, Unemployment And Employment, Future Concern.

ÖNSÖZ

Bu çalışmanın hazırlanmasında her türlü yardımları ve görüşlerinden dolayı tez danışmanım Öğretim Görevlisi Dr. Hale VURAL, Doç. Dr. Uğur TÜRKMEN, çalışmamın her aşamasında katkıda bulunan akademisyenlere, müzisyenlere; Ayrıca, araştırmamın kaygı durumu bölümünde desteğini esirgemeyen Osmangazi Üniversitesi Tıp Fakültesi Psikiyatri Anabilim Dalı Öğretim Üyesi Araş. Gör. Dr. Soner ÖZDEMİR' e teşekkür ederim.

İpek EDE

İÇİNDEKİLER

YEMİN METNİ	ii
TEZ JÜRİSİ KARARI VE ENSTİTÜ ONAYI.....	iii
YÜKSEK LİSANS TEZ ÖZETİ.....	iv
ABSTRACT	v
ÖNSÖZ.....	vi
İÇİNDEKİLER	vii-ix
TABLolar DİZİNİ	x
EKLER DİZİNİ.....	xi
KISALTMALAR DİZİNİ.....	xii
GİRİŞ	1

BİRİNCİ BÖLÜM

1. EĞİTİM - ÜFLEMELİ ÇALGI EĞİTİMİ	4
1.1. PROFESYONEL ÜFLEMELİ ÇALGI EĞİTİMİ.....	5
1.2. ÜLKEMİZDEKİ KONSERVATUVARLAR.....	9
1.3. ÜLKEMİZDE ÜFLEMELİ ÇALGILAR ANASANAT DALI BULUNAN KONSERVATUVARLAR.....	11
1.4. ÜLKEMİZDEKİ ÜFLEMELİ ÇALGILAR ANASANAT DALI MEZUNLARININ İSTİHDAM EDİLEBİLECEKLERİ ALANLAR.....	12
1.5. ÜLKEMİZDEKİ ÜFLEMELİ ÇALGILAR ANASANAT DALI MEZUNLARININ İŞLEVLERİ VE İSTİHDAM SORUNLARI.....	13
1.6.İŞSİZLİK PSİKOLOJİSİ.....	15

1.7. KAYGI (ANKSİYETE) NEDİR?.....	17
1.8. ARAŞTIRMAYA İLİŞKİN ÇALIŞMALAR.....	20
1.8.1. TEZLER.....	20
1.8.2. MAKALELER.....	20
1.9. PROBLEM DURUMU.....	20
1.10 .ALT PROBLEMLER.....	20
1.11. ARAŞTIRMANIN ÖNEMİ.....	21
1.12 ARAŞTIRMANIN SAYILTILARI.....	21
1.13. ARAŞTIRMANIN SINIRLILIKLARI.....	21

İKİNCİ BÖLÜM

YÖNTEM

2. ARAŞTIRMANIN MODELİ VE YÖNTEMİ.....	22
2.1. ARAŞTIRMANIN MODELİ.....	22
2.2. ARAŞTIRMANIN EVREN VE ÖRNEKLEMİ.....	22
2.3. ARAŞTIRMANIN VERİ TOPLAMA YÖNTEMLERİ.....	23

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

BULGULAR

3. BULGULAR VE YORUM.....	24
3.1. BİRİNCİ ALT PROBLEME İLİŞKİN BULGULAR.....	24
3.1.1. Öğretim Görevlileri ve Uzman Kişilerin Görüşleri.....	26
3.2. İKİNCİ ALT PROBLEME İLİŞKİN BULGULAR.....	35
3.2.1. Beck Kaygı Ölçeği Sonuçlarının Değerlendirilmesi.....	35
3.3. ÜÇÜNCÜ ALT PROBLEME İLİŞKİN BULGULAR.....	38
3.3.1. Mezun Ailelerinin Görüşleri.....	39
3.3.1.1. Birinci Mezun Ailesi Görüşü.....	39
3.3.1.2. İkinci Mezun Ailesi Görüşü.....	40
3.3.1.3. Üçüncü Mezun Ailesi Görüşü.....	41
3.3.1.4. Dördüncü Mezun Ailesi Görüşü.....	42
3.3.1.5. Beşinci Mezun Ailesi Görüşü.....	42
3.3.1.6. Altıncı Mezun Ailesi Görüşü.....	42
3.4. DÖRDÜNCÜ ALT PROBLEME İLİŞKİN BULGULAR.....	43
3.4.1. Birinci Mezun Görüşü.....	43
3.4.2. İkinci Mezun Görüşü.....	44
3.5. BEŞİNCİ ALT PROBLEME İLİŞKİN BULGULAR.....	51
SONUÇ VE ÖNERİLER.....	53
KAYNAKÇA.....	59
EKLER.....	62

TABLolar DİZİNİ

Tablo 1. Üflemeli Çalgılar Anasanat Dalı Bulunan Devlet Konservatuarlarının 2000-2009 Yılları Arasındaki Mezun ve Öğretim Görevlisi Durumları.....	25
Tablo 2. “ Orkestralarda Üflemeli Çalgılara yeterince önem verildiğini düşünüyor musunuz?” Sorusuna verilen cevaplar.....	27
Tablo 3. “ Özelde Üflemeli Çalgılar Anasanat Dalı Mezunları, genelde konservatuvar mezunlarının mezuniyetleri sonrasında girecekleri sınavlar için (ALES-ÜDS-KPDS) altyapı yetersizlikleri var mıdır? Bu sorunun çözümü için neler yapılabilir?” Sorusuna verilen cevaplar.....	28
Tablo 4. “ Konservatuarların temel görevi sanatçı yetiştirmek olmakla birlikte ülkemizdeki işsizlik ve istihdam sorunlarını göz önünde bulundurursak üflemeli çalgılar ana sanat dalı mezunlarının pedagojik formasyon sertifikası olarak müzik öğretmenliği yapabilmeleri seçeneğine nasıl bakıyorsunuz?.....	30
Tablo 5. “ Konservatuvar Üflemeli Çalgılar Anasanat Dalı Mezunlarının Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri ve Eğitim Fakültesi Müzik Bölümlerinde Çalgı Eğitimci olarak istihdam edilebilmeleri konusundaki düşünceleriniz nelerdir?” Sorusuna verilen cevaplar.....	32
Tablo 6. “ Bu kadar işsiz konservatuvar mezunu varken orkestraların ve orkestra sınavları sayısının artırılmaması, öğretim görevliliği için hiçbir yerde kadro açılmaması sizce bir devlet politikası mıdır? Bu sorunların çözümü için olumlu bir gelişme umudu taşıyor musunuz?” Sorusuna verilen cevaplar.....	33
Tablo 7. “ Ülkemizdeki Konservatuarlarda Öğretim Görevlisi sıkıntısı nedeniyle bazı üflemeli çalgılar ana sanat dalları kapatılmaktadır. Bu konu hakkındaki düşünceleriniz nelerdir?” Sorusuna verilen cevaplar.....	35
Tablo 8. “ Konservatuvar Üflemeli Çalgılar Anasanat Dalı Mezunlarının Kaygı Durumları”.....	38

EKLER DİZİNİ

EK	Sayfa No
Ek-1. “Görüşme Soruları”.....	62
Ek-2. “Beck Kaygı (Anksiyete) Ölçeği”.....	63
Ek-3. “ Üflemeli Çalgılar Anasanat Dalı Mezunlarının İşsizlik ve İstihdam Kaygıları” Konulu Anket Soruları.....	65

KISALTMALAR DİZİNİ

A.B: Avrupa Birliği

A.B.D: Anabilim Dalı

ALES: Akademik Personel ve Lisansütu Eğitimi Giriş Sınavı

A.S.D: Anasanat Dalı

BKÖ: Beck Kaygı Ölçeği

Bkz.: Bakınız

KPDS: Kamu Personeli Yabancı Dil Bilgisi Seviye Tespit Sınavı

MEB: Milli Eğitim Bakanlığı

OECD: Organisation for Economic Co-operation and Development
(Ekonomik Kalkınma ve İşbirliği Örgütü.)

ÖSYM: Ölçme Seçme ve Yerleştirme Merkezi

ÖSYS: Ölçme Seçme ve Yerleştirme Sistemi

TÜİK: Türkiye İstatistik Kurumu

ÜDS: Üniversitelerarası Kurul Yabancı Dil Sınavı

Vb.: Ve Benzeri

YÖK: Yükseköğretim Kurulu

GİRİŞ

Müziği meslek olarak seçmek isteyen kişiler, mesleğin gerektirdiği davranışları kazanabilmek için Müzik Eğitimi veren kurumlarda uzunca bir süre uzman kişilerden eğitim almaktadırlar. Ülkemizde bu eğitimi veren kurumların başında konservatuvarlar gelir. Uzun bir eğitimin ardından bu kurumlardan mezun olan sanatçılar özellikle de Üflemeli Çalgılar Anasanat Dalı mezunları son yıllarda işsizlik sorunu nedeniyle gelecek kaygısı yaşamaktadırlar ve bu durum müzik adına olumsuz gelişmelere neden olmaktadır.

Bu araştırmada; işsizlik sorunu nedeniyle mezunların kaygı durumları araştırılmış, konuyla ilgili müzisyen, akademisyen, mezun ve mezun ailelerinin görüşleri, araştırmacının olanakları, konservatuvarlardaki eğitimcilerin katılımı ve desteği ölçüsünde alınmış, sorunun çözümüne ilişkin olarak çözüm önerileri ortaya koyulmaya çalışılmıştır.

Üniversite mezuniyet törenlerinde sevinç ve üzüntü bir arada yaşanır. Bir tarafta çalgılarında (uzmanlık alanlarında) yıllarca kendilerini yetiştirmiş ve ulaşılabilecek en iyi noktaya gelerek, mezuniyet resitallerinde performanslarını en iyi şekilde sergileyebilmiş olmanın haklı gururu ve mutluluğu, bir taraftan da üniversite diplomalarını aldıktan sonra mezun öğrencilerin akıllarında acaba bizler kaç yıl işsiz kalacağız? Hiçbir genel kültür alt yapımız olmadığı için geleceğimiz üzerinde çok önemli ve olumsuz engeller oluşturan ÜDS-KPDS, ALES gibi sınavları kendi çabalarımızla, kendimizi geliştirmeye çalışarak ne kadar sürede başarabileceğiz? Acaba alanımızda uzmanlaşabilmek, akademik anlamda kariyer

yapabilmemiz için (Yüksek Lisans/Doktora) önümüze mutlaka sağlamamız gereken şart olarak getirilen sınavların baraj puanlarını alabilecek miyiz? Gibi sorulara yanıt aranmaktadır.

“Birçok engeli aşarak mezun olan konservatuvar öğrencilerinin mezuniyet sevinci ve birçoğunun iş bulamayacağı (yeterli oranda istihdamın sağlanamayacağı) acı gerçeği artık daha fazla göz ardı edilmemelidir. Çocuklarımızı okutup, onların yıllarca işsiz kalmasına göz yummanın utancından bir an önce kurtulmalıyız.” (Haluk Şahin,16.03.2010,Kişisel Görüşme)

Ayrıca, yukarıda belirtilen birçok olumsuz etkenlerin ve mezunların yaşadığı yoğun kaygı durumlarının ışığında aşağıdaki sorunlara çözüm bulunabilmesi, istihdam olanaklarının artırılabilmesi için yetkili kurumların işbirliği içerisinde olmaları gerekir. Bu konudaki önemli sorunlar:

1. Konservatuvarlarımızda Üflemeli Çalgılar Anasanat Dalı'nda akademik kariyerini tamamlamış (Yüksek Lisans ve Doktora yapmış) olan öğretim görevlisi sayısı neden azdır ve neden artırılması yönünde çalışmalar yapılmamaktadır?

2. Konservatuvarlardan başarıyla mezun olan üflemeli çalgılar anasanat dalı mezunlarının istihdam edilebilmeleri için ne gibi çalışmalar yapılmaktadır? Ne gibi çalışmalar yapılabilir?

3. ALES, ÜDS, KPDS alanındaki gelişmeler, lisansüstü eğitiminin yaygınlaşması, öğretim görevlisi eksikliği vb. konularda ne gibi çalışmalar ve rehberlik hizmetleri yapılmakta, üniversiteler arasında istihdam konusuyla ilgili ne tür ilişkiler kurulmaktadır?

4. Kadrolu öğretim görevlisi eksikliğinden dolayı Yüksek Lisans ve Doktora Eğitim- Öğretim Programı bulunmayan Üflemeli Çalgılar Anasanat Dalı olur mu? (Örnek: Kocaeli Üniversitesi Devlet Konservatuvarı, Hacettepe Üniversitesi Ankara Devlet Konservatuvarı.)

5. Konservatuvarlarımızda Üflemeli Çalgılar Anasanat Dalı'nda akademik kariyerini tamamlamış olan öğretim görevlisi sayısı neden azdır, neden artırılması yönünde çalışmalar yapılmamaktadır? Ya da Öğretim Görevlisi

Kadrosunun akademik kimliği konservatuvarlar için gereksiz midir?"
(Türkmen, 2007:222)

Üflemeli Çalgılar Anasanat Dalı diğer sanat dallarına göre çok daha sınırlı istihdam olanaklarına sahiptir. Ülkemizde bu durum yıllardır böyle süregelmektedir.

Konservatuvarların çoğunda üflemeli çalgılar ana sanat dallarındaki öğretim görevlisi eksikliği nedeniyle bazı sanat dallarına öğrenci alınamamaktadır. Eğitim Fakültesi Müzik Bölümlerinde ve Anadolu Güzel Sanatlar Liselerinde Flüt, Klarinet dışında sanat dalı bulunmamaktadır. Bu okullara; Korno, Trompet, Obua, Trombon, Saksafon, Tuba gibi bölümlerin açılması sağlanarak istihdam alanlarının genişletilmesi gerekmektedir.

Üflemeli Çalgılar Anasanat Dalı, diğer sanat dallarına göre çok daha sınırlı istihdam olanaklarına sahiptir. Ülkemizde bu durum yıllardır süregelmektedir.

Ülkemizdeki konservatuvarların çoğunda üflemeli çalgılar anasanat dalında yaşanan öğretim görevlisi sayısı yetersizliği bazı sanat dallarına öğrenci kabul edilememesine neden olmaktadır. Eğitim Fakültesi Müzik Bölümleri ve Anadolu Güzel Sanatlar Liselerinde Flüt ve Klarinet dışında hiçbir üflemeli çalgı sanat dalı bulunmamaktadır. Korno, Trompet, Tuba, Saksafon gibi sanat dallarının da açılması sağlanarak az da olsa istihdam olanağının artırılması sağlanmalıdır.

BİRİNCİ BÖLÜM

1. EĞİTİM – ÜFLEMELİ ÇALGI EĞİTİMİ

“Eğitim; kişinin zihni, bedeni, duygusal, toplumsal yeteneklerinin, davranışlarının istenilen doğrultuda geliştirilmesi, ya da ona birtakım amaçlara dönük yeni yetenekler, davranışlar, bilgiler kazandırılması yolundaki yapılan çalışmaların tümüdür.” (Akyüz, 1982: 2) Genel anlamda eğitimin dört temel amacı vardır; bunlar:

Genel-Kültürel değerleri aktarma,

Bireyi/Öğrenciyi toplumsallaştırma,

Üretkenliği artırma,

Kalıtımla gelen gizil güçleri ortaya çıkararak geliştirme.

Eğitim; bireyin bedensel, zihinsel, duygusal, sosyal ve ahlaki yönlerden gelişimini destekler. Çalgı eğitimi de öğrenciyi seçtiği çalgıda sanatsal açıdan kendini geliştirebilme, uzmanlaşma ve istihdam olanağı sağlar. Ayrıca, öğrenciyi toplum karşısında kendini gösterebilme olanağını verir ve öğrencinin özgüvenini artırma konusunda da önemli bir etkiye sahiptir. Öğrenci, toplumun da etkisiyle gelişim gösterir.

Ülkemizde Konservatuvarlar, Eğitim Fakültesi Müzik Bölümleri, Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri, Belediye Konservatuvarları, Müzik Dershaneleri (özel kurumlar) çalgı eğitimi veren kurumlardır. Bunların dışında; belediyelerin de halka yönelik ücretsiz çalgı eğitimi verdiklerini görmekteyiz. İlk bakışta çocukların ya da yetişkinlerin bir müzik aletini öğrenmek istemesi, müzikle ilgilenmesi açısından yararlı

görülebılır. Ancak; bu eğítimi veren kişilerin çalgılarında ne kadar yeterli oldukları da önemlidir.

1.1 PROFESYONEL ÜFLEMELİ ÇALGI EĞİTİMİ

Üflemeli Çalgı Eğitimi; profesyonel anlamda en yaygın olarak konservatuvarlarda verilir. Genellikle ilköğretim altıncı sınıfta öğrencilerin bu eğitimi almaya başlamaları uygun görülmektedir. Ancak; günümüzde öğrenciler, yarı zamanlı kursiyer olarak ilköğretim üçüncü veya dördüncü sınıfta da çalgı eğitimine başlatılabilmektedirler.

Ülkemizde profesyonel üflemeli çalgı eğitimi veren eğitimcilerin büyük bir bölümü kuruluş tarihi eskilere dayanan konservatuvarlardan mezun olmaktadır. Yıllar içerisinde pek çok sayıda öğrenci yetiştirmektedirler. Eğitim aşamasında, öğrencinin tüm gelişimsel özellikleri göz önünde bulundurularak, öğrenme-öğretme modelleri, öğretim stratejileri yöntem ve teknikleri çok iyi bilinerek uygulanmalıdır.

Konservatuvar mezunları profesyonel müzisyenlerdir, alanlarında dünya standartlarında başarılı olan sanatçılar da bulunmaktadır. Ancak; çalgı eğitimciliği konusunda özel bir eğitim almadıkları için bazı konularda yetersiz kalabilmektedirler. Eğitim-öğretim metotları, psikoloji ve pedagoji konularında yeterli eğitimi alarak öğrencilerine daha yararlı olabilirler. Eğitimin yeterli düzeyde gerçekleştirilebilmesi için konservatuvar mezunlarına çalgı eğitimciliği sertifika programları verilerek bu alanda istihdam edilmeleri sağlanmalıdır. Profesyonel anlamda çalgı eğitiminin doğru yapılabilmesi için çalgı eğitimcilerinin iyi yetiştirilmesi gerekmektedir. Bu konuya gerekli özen gösterilmezse yetiştirilecek müzisyenlerin alanlarında uzmanlaşmaları beklenemez. Eğitimin her alanında olduğu gibi çalgı eğitimi de doğru biçimde planlanmalı, evrensel bir çizgide çalışmalar yapılmalıdır. Çalgı eğitimcilerinin

konservatuvarlar bünyesinde alanlara ayrılmaları sağlanarak ve pedagojik yönden eksiklikleri tamamlatılarak mezun edilmeleri gerekmektedir. Çalgı eğitimciliği, her müzisyenin yapabileceği bir alan değildir. Bu kişilerin alanında uzman, sabırlı, öğrenci psikolojisini iyi anlayabilen kişiler olması gerekir. Günümüzde konservatuvarların bünyesinde görev yapan öğretim görevlilerinin pek çoğunun pedagojik formasyon sertifikası bulunmamaktadır. Bu nedenle öğrencileriyle iletişim sorunları yaşamaktadırlar. Ortalama sekiz-dokuz yaşlarında konservatuvara başlayan bir öğrenci, yirmi üç -yirmi dört yaşlarına kadar on dört yıl gibi uzunca bir süre aynı öğretim görevlisiyle çalışmaktadır. Çocukluk dönemini, ergenlik dönemini ve gençlik dönemini birlikte geçirmektedirler. Eğer eğitimci bu değişimlerin yeterince farkında olamıyorsa öğrencisiyle arasında fikir çatışmaları ortaya çıkmaktadır.

Kimi öğrenciler duygusal durumunun anlaşılmasını isterken, hocası sadece çalgısını çalmasını beklemekte, katı disiplin uygulamakta; bu durum da öğrencinin giderek çalgısından uzaklaşmasına neden olmaktadır. Olumsuz durumların yaşanmaması için öğrencinin iç dünyasını da dikkate alan çalgı eğitimcileri bu alanda daha başarılı ve ruhsal açıdan daha sağlıklı bireylerin yetişmesine olanak sağlamalıdır. İstenen ve beklenen de bu olmalıdır.

Konservatuvar giriş sınavlarında sınavı kazanan öğrencinin çalgısı belirlenirken istatistiklere (toplumsal yapı, öğrencinin olanakları, okulun olanakları vb.) dikkat edilmelidir. Öğrenci, özellikle üflemeli çalgılara yönlendirmeden önce çalgısı onun sadece anatomik yapısının (fiziksel özelliklerinin) uygunluk durumuna bakılarak belirlenmemelidir.

Üflemeli çalgı icracılarının geçmişlerinde yaşadıkları bütün olumsuz olasılıklar ve tecrübeler düşünülerek aynı hataların tekrar yapılmaması gerekmektedir. Çalgı belirleme sınavlarında en önemli

hususlardan birisi de jüri üyeleri arasında kesinlikle tecrübeli bir üflemeli çalgılar ana sanat dalı icracısı bulunmasının gerekliliğidir

Müzik eğitimi de diğer tüm eğitim dalları gibi herkesin bilgi edinme özgürlüğünün olduğu bir alandır. Bu düşünceden yola çıkacak olursak; müzikte alanlara ayrılırken fiziki engeller ortaya çıkabilir. Örnek vermek gerekirse, kısa boylu bir öğrenci kontrbas çalamaz, ağız yapısında doğuştan gelen bozuklukları olan birisi profesyonel anlamda herhangi bir üflemeli çalgıda başarılı olamaz. Bunlar genel istatistiksel bilgilerdir. Ancak bazı istisnai durumlar olabilir. Bu konuyla ilgili bir örnek verecek olursak: Devlet Sanatçımız piyanist İdil Biret' in elleri bir çocuk eli kadar küçük olmasına rağmen piyano repertuarında çalamadığı eser yoktur. Aslında üflemeli çalgılar Avrupa'da da çoğunlukla erkekler tarafından icra edilmektedir. Yüzdesi çok düşük olmakla birlikte birkaç tane de olsa bayan üflemeli çalgı icracısına rastlanmaktadır. Dünyadaki orkestralara baktığımızda ise neredeyse yok denecek kadar az sayıda bayan üflemeli çalgı icracısına rastlanır.

Üflemeli çalgılar gruplarının geçmişten günümüze erkekler grubu olduğu gözlenmektedir. Birkaç tane iddialı bayan üye bu grupta görev almayı isteseler de erkeklerin fiziksel yapı ve güç farklılıklarına uyum sağlayamazlar ve müziğin icracılık yerine eğitimcilik boyutuna yönelirler.

Bir anekdota göre: Berlin Filarmoni Orkestrası giriş sınavlarında o zamanın müzik direktörü olan Herbert von Karajan bir bayan klarinetçiyi orkestraya almak ister; fakat özellikle üflemeli çalgılar grubu üyeleri buna şiddetle karşı çıkarlar ve bu duruma engel olmaya çalışırlar.

Müzik direktörü sanatçının çalgı düzeyinin yeterli olduğunu düşünür ve onu orkestrasında görevlendirir. Buradaki en önemli nokta, çalgı icracısının cinsiyeti değil, çalgısındaki yeterlilik düzeyidir.

Geleneksel yaşam biçimlerinin hüküm sürdüğü, çağdaşlaşma sürecinde olan ülkelerde kadının iş ve sosyal ortamlardaki konumu erkeklere oranla daha geri kalmaktadır. İş ortamındaki paylaşım genelde erkekler arasında dönmektedir ve kadın pratik (uygulama) yapma fırsatını bulamamaktadır. Günümüzde bile kadrolu elemanlar dışında, eserlere göre belirlenen oranda eleman çağırılarak orkestra çalışmaları yürütülmektedir. Bu durumun bakanlığın yeterli kadro açmamasından kaynaklandığı ileri sürülmektedir. Ayrıca, sözleşmeli ve de kadrolu diye ayrılmış olan sanatçı grupları vardır. Bu takviye elemanlar çağırıldıklarında genelde (nefesli grup için) erkekler olur. Bunun nedeni, sürekli pratik yapma olanaklarından kaynaklanan tecrübedir ve aynı dönemde mezun olmalarına rağmen yine bayan nefesli çalgı icracısı aranmamasıdır.

“Gelişmiş ülkelerde çalgı eğitimcileri konservatuar ya da dengi okulların çalgı ana sanat dalını bitirdikten sonra şimdi veya bu eğitimleri sırasında çalgı eğitimciliği ile ilgili kurs görürler, bölüm bitirirler, mesleğinde yetkin bir kişi olarak bilgi ve deneyimlerini öğrencilerine aktarırlar. Ülkemizde ise çalgı eğitimcileri; Konservatuarların ilgili anasanat dallarının bölümlerinden, Eğitim Fakülteleri Müzik Bölümlerinden, yurtdışında çalgı eğitimi sertifikası almış kişilerden oluşmaktadır. Sayıları yetersiz olmakla birlikte yetişen konservatuar mezunlarının işsiz olması da ayrı bir çelişkidir.” (Gültek, 2007: 3-6.)

1.2 ÜLKEMİZDEKİ KONSERVATUVARLAR

2008 yılı verilerine göre ülkemizde yirmi beş devlet konservatuvarı vardır.

Bunlar:

1. Afyon Kocatepe Üniversitesi Devlet Konservatuvarı (Afyonkarahisar)
2. Akdeniz Üniversitesi Devlet Konservatuvarı (Antalya)
3. Anadolu Üniversitesi Devlet Konservatuvarı (Eskişehir)
4. Ankara Üniversitesi Devlet Konservatuvarı (Ankara)
5. Çukurova Üniversitesi Devlet Konservatuvarı (Adana)
6. Dicle Üniversitesi Devlet Türk Musikisi Konservatuvarı (Diyarbakır)
7. Dokuz Eylül Üniversitesi Devlet Konservatuvarı (İzmir)
8. Ege Üniversitesi Devlet Türk Musikisi Konservatuvarı (İzmir)
9. Fırat Üniversitesi Devlet Türk Musikisi Konservatuvarı (Elazığ)
10. Gaziantep Üniversitesi Devlet Türk Musikisi Konservatuvarı (Gaziantep)
11. Hacettepe Üniversitesi Ankara Devlet Konservatuvarı (Ankara)
12. İstanbul Teknik Üniversitesi Devlet Türk Musikisi Konservatuvarı (İstanbul)
13. İstanbul Üniversitesi Devlet Konservatuvarı (İstanbul)
14. Kafkas Üniversitesi Devlet Konservatuvarı (Kars)
15. Karadeniz Teknik Üniversitesi Devlet Konservatuvarı (Trabzon)
16. Kocaeli Üniversitesi Devlet Konservatuvarı (Kocaeli)
17. Mersin Üniversitesi Devlet Konservatuvarı (Mersin)
18. Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi Devlet Konservatuvarı (İstanbul)
19. Mustafa Kemal Üniversitesi Devlet Konservatuvarı (Hatay)
20. Sakarya Üniversitesi Devlet Türk Musikisi Konservatuvarı (Sakarya)
21. Selçuk Üniversitesi Devlet Konservatuvarı (Konya)

22. Trakya Üniversitesi Devlet Konservatuvarı (Edirne)
23. Uludağ Üniversitesi Devlet Konservatuvarı (Bursa)
24. Zonguldak Karaelmas Üniversitesi Devlet Konservatuvarı (Zonguldak)
25. On Dokuz Mayıs Üniversitesi Devlet Konservatuvarı (Samsun)

❖ On Dokuz Mayıs Üniversitesi Devlet Konservatuvarı 11 Eylül 2008 tarihinde Doç. Dr. Süleyman TARMAN tarafından kurulmuştur. Bu konservatuvarın 2011-2012 Eğitim- Öğretim yılında eğitim vermeye başlaması beklenmektedir.

1.3 ÜLKEMİZDE ÜFLEMELİ ÇALGILAR ANASANAT DALI BULUNAN KONSERVATUVARLAR

1. Afyon Kocatepe Üniversitesi Devlet Konservatuvarı (Afyonkarahisar)
2. Akdeniz Üniversitesi Devlet Konservatuvarı (Antalya)
3. Anadolu Üniversitesi Devlet Konservatuvarı (Eskişehir)
4. Çukurova Üniversitesi Devlet Konservatuvarı (Adana)
5. Dokuz Eylül Üniversitesi Devlet Konservatuvarı (İzmir)
6. Hacettepe Üniversitesi Ankara Devlet Konservatuvarı (Ankara)
7. İstanbul Üniversitesi Devlet Konservatuvarı (İstanbul)
8. Kafkas Üniversitesi Devlet Konservatuvarı (Kars)
9. Kocaeli Üniversitesi Devlet Konservatuvarı (Kocaeli)
10. Mersin Üniversitesi Devlet Konservatuvarı (Mersin)
11. Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi Devlet Konservatuvarı (İstanbul)
12. Trakya Üniversitesi Devlet Konservatuvarı (Edirne)
13. Uludağ Üniversitesi Devlet Konservatuvarı (Bursa)

Yukarıda belirtilen konservatuvarların tamamında üflemeli çalgılar eğitimi verilmektedir. Bu bölümlerdeki öğrenci sayısı, yaylı çalgılar anasanat dalına göre daha azdır. Bu durumun nedenleri de öğretim elemanı yetersizliği, orkestralarda üflemeli çalgıların yaylı çalgılara oranla daha az yer alması ve öğrencilerin çok istekli olmamalarıdır.

Oda müziği derslerinde öğretim elemanları, öğrenci gruplarını orkestra repertuarındaki eserleri de rahatça icra edebilecekleri bir düzeyde oluşturmaya çalışmalıdırlar. Her öğrencinin, orkestrada rahatça görev alabilmesi sağlanmalı, onların çalgılarına olan ilgileri ve orkestra sanatçılığı tecrübesi edinme istekleri kırılmamalıdır.

Ayrıca, bazı durumlarda gruplar değiştirilerek üflemeli çalgılarla yaylı çalgılar ve piyano anasanat dalı öğrencilerine de geniş bir repertuar seslendirebilme olanağı sağlanmalıdır. Oda müziği dersleri disiplinli ve orkestra sanatçılığına ön hazırlık sağlayacak biçimde işlenmelidir.

1.4 ÜLKEMİZDEKİ ÜFLEMELİ ÇALGILAR ANASANAT DALI MEZUNLARININ İSTİHDAM EDİLEBİLECEKLERİ ALANLAR

Mezunlar, günümüzde orkestra sanatçısı ya da akademisyen olarak istihdam edilebilirler. TRT ve diğer yayın kuruluşlarında saz sanatçısı, program yapımcısı, müzik ve sanatla ilgili tüm birimlerde, üniversitelerde müzik okutmanı, Konservatuvarlarda, Eğitim Fakültesi Müzik Bölümlerinde ve Ortaöğretim kurumlarında öğretmen, araştırmacı, Kültür Bakanlığı'nda saz sanatçısı ve notist, özel ders eğitimcisi, kaset-sahne sanatçılığı ile ilgili çalışmalar yapabilirler. Tüm bu alanlarda istihdam edilebilmeleri için de kadro bulabilmeleri gerekmektedir.

Yukarıda sıraladığımız istihdam alanları olması gerekenlerdir. Günümüzde ise bu alanlarda kadro bulabilmek neredeyse olanaksız hale gelmiştir.

Ülkemizde bulunan Türk Müziği ve Klasik Batı Müziği Devlet Konservatuvarlarından mezun olan sanatçıların sayısının her geçen gün artması, eğitilmiş müzik insanlarının yetişmiş olması açısından sevindirici bir durumdur.

Ancak; bu kişilerin mezuniyet sonrasında TRT, Kültür Bakanlığı, Devlet Opera ve Baleleri, Devlet Senfoni Orkestralarının kadrolarının dolu oluşu nedeniyle istihdam edilememeleri büyük sıkıntı yaratmaktadır. Bu sıkıntılar her geçen gün daha da artmaktadır. Bu durum, konservatuvarlardan mezun olan sanatçı adaylarında ümitsizlik ve kaygı oluşturmaktadır.

Konservatuvarlarımızda yaşanan diğer bir problem de öğretim programlarının öğrencilerin geleceğine yönelik olarak hazırlanmamasıdır. Bu konu öğrencilerin yabancı dil (ÜDS-KPDS), Akademik Personel ve Lisansüstü Eğitimi Giriş Sınavı (ALES) gibi sınavlar için kendi kendilerini yetiştirmeye çalışmalarını beklenmektedir. Bu sınav hazırlıkları zaten işi olmayan mezunların

maddi ve manevi anlamda sıkıntıya girmelerine neden olmaktadır. Diyelim ki mezunlar, bir şekilde kendi kendilerini yetiştirdiler ve girdikleri bu sınavları başardılar; o zaman da karşılıklarına kadro bulabilme sıkıntısı çıkmaktadır. Tüm bu olumsuzluklar, kişinin içsel sanat anlayışı çatışması yaşamasına neden olmaktadır.

1.5 ÜLKEMİZDEKİ KONSERVATUVAR ÜFLEMELİ ÇALGILAR ANASANAT DALI MEZUNLARININ İŞLEVLERİ VE İSTİHDAM SORUNLARI

“Bir ulusal ekonomide, mal ve hizmet üretiminde görev almak üzere çalıştırılmaya hazır bulunan nüfusa istihdam denir. Diğer bir tanıma göre; bir toplumda fertlerin gelir sağlamak amacıyla istekli olarak çalıştırılmaları haline istihdam denir.” (TÜİK: 2000; 360.)

Bir ekonomide üretim faktörlerinin tümü çalışıyor ve üretime katılıyorsa tam istihdam sağlanmış demektir. Bu durumda, çalışmak isteyen tüm emek sahipleri iş bulmuş ve üretime atıl kapasite yok demektir. Bu bir teori de olabilir; gerçekte pek olası değildir.

Ülkemizdeki işsizlik ve istihdam sorunları üniversite mezunları göz önüne alındığında durum daha da olumsuzdur. Türkiye’de üniversite mezunu çalışabilir nüfusun %29’u ekonomi dışındadır. AB ülkelerinde ise bu oran %16 düzeyindedir. OECD ülkeleri arasında en fazla işsiz üniversite mezunu Türkiye’de bulunmaktadır. İşsiz bayan üniversite mezunu sıralamasında da yine Türkiye birinci sıradadır. Üniversite mezunlarının işsizlik oranı İspanya’da %8.1, Fransa’da %7.4, Polonya’da %7.3’tür. Türkiye’de ise üniversite mezunu bayanlar arasında işsizlik oranı %70’tir. Üniversite mezunu işsizler iş ararken, işverenler de nitelikli eleman bulamamaktan yakınmaktadırlar. Üniversitelerin sanatla ilgili bölümlerinden mezun olanların işsizlik oranı %24 olarak bilinse de bu oranın belirtilenden çok daha fazla olduğu tahmin edilmektedir.

“Eksik istihdamda, üretim faktörlerinin bir kısmı üretime katılmamaktadır. Eksik istihdam işsizlik halidir. Cari ücret düzeyinden iş aradığı halde bulamayanlar varsa, o ekonomide eksik istihdam var demektir. Bu durum geçici ya da sürekli olabilir. Sürekli istihdam daha çok az gelişmiş ya da gelişmekte olan ülkelerde görülmektedir. (Örnek: Türkiye.) Eksik istihdamın en temel nedenlerinden birisi de yanlış devlet politikalarıdır.” (TÜİK; 2000: 362-363.)

Konservatuvar mezunlarının işsizlik oranına gelince araştırılmış belli bir oran yoktur. Ancak %24’ün çok üzerinde olduğu söylenebilir. Bu oran üflemeli çalgılar ana sanat dalı mezunlarında daha fazladır.

Türkiye’deki konservatuvar üflemeli çalgılar anasanat dalı mezunlarının işlevlerine geldiğimizde ise Cumhuriyet Dönemi’nden sonra yurtdışına öğrenim için gönderilen sanatçılarımız ile yurtdışından getirilen yabancı sanatçıların desteği ve özverili çalışmaları sonucu konservatuvarlarımızın değişik bölümlerinde öğrenciler yetiştirilmeye başlanmış, günümüzde de bu çalışmalar devam etmektedir.

Günümüzde genelde konservatuvar mezunları, özelde üflemeli çalgılar anasanat dalı mezunları istihdam sorunuyla karşı karşıyadır. Alanında profesyonelce yetişmiş olan elemanlar çalışmak istemelerine rağmen uzun yıllar eğitimini aldıkları alanlarında iş bulamamaktadırlar.

Konservatuvarlarımızda yaşanan diğer önemli bir problem de eğitim-öğretim programlarının öğrencilerin geleceğine yönelik olarak hazırlanmamasıdır. Öğrencilerin yabancı dil (ÜDS-KPDS), Türkçe, Matematik, Sözel-Sayısal Mantık (ALES) gibi sınavlar için kendi kendilerini yetiştirmeye çalışmaları beklenmektedir. Bu hazırlıklar zaten istihdam edilememiş olan mezunların maddi ve manevi anlamda sıkıntıya girmelerine neden olmaktadır. Diyelim ki mezunlar, bir şekilde kendi kendilerini yetiştirdiler ve açılan bu sınavları başardılar; o zaman da karşılarına kadro bulabilme sıkıntısı çıkmaktadır. Tüm bu olumsuzluklar, kişinin içsel sanat anlayışı

çatışması yaşamasına neden olmaktadır. Bir başka istihdam alanı da Müzik Öğretmenliği. Konservatuvar mezununun pedagojik formasyon sertifikası olmadığı için müzik öğretmenliği yapabilme hakkı da elinden alınmaktadır. Görüldüğü gibi; konservatuvar mezunu hele bir de üflemeli çalgılar ana sanat dalı mezunu ise, istihdam alanı giderek daralmaktadır.

1.6 İŞSİZLİK PSİKOLOJİSİ

“İşsizlik: Çalışma gücünde ve arzusunda olan, cari ücretten çalışmaya razı olup ta iş bulamayan iş gücünün varlığıdır. Bir kişinin işsiz sayılabilmesi için çalışma gücünün olması gerekir. İşsizlik oranı ise; iş bulamayan nüfusun toplam iş gücüne oranıdır.”

(<http://www.ekodiyalog.com> “ Özgün Ekonomi ve Makale Arşivi”, Seminer “ İşsizlik ve İstihdam”: 2005).

Bir insanın işsiz sayılabilmesi için ruhen ve bedenen çalışabiliyor durumda olması, on beş yaşından büyük olması ve iş arıyor olması gerekmektedir. Bu özellikleri taşıyan bir kişi çalışmak için iş bulamıyorsa işsiz demektir. Özetle; bir işi olmayan, çalışmak istediği ve iş aradığı halde iş bulamayan kişiye işsiz; bu duruma da işsizlik denir. Anayasamızın kırk dokuzuncu maddesinde; “çalışma herkesin hakkı ve ödevidir; devlet çalışanların hayat seviyesini yükseltmek, çalışma hayatını geliştirmek için çalışanları korumak, çalışmayı desteklemek ve işsizliği önlemeye elverişli ekonomik bir ortam yaratmak için gerekli tedbirleri alır.”denmektedir. Anayasamızın bu maddesinde belirtilenin aksine ülkemizde sanat alanlarından mezun olanların işsizlik oranı oldukça fazladır. Özellikle de her beş konservatuvar üflemeli çalgılar anasana dalı mezunlarından üçü işsiz durumdadır. Bu da çok ciddi ve önemli bir orandır.

İşsizlik psikolojisi, insanın işe yaramama duygusunu benliğine yerleştiren psikolojidir. İşsiz kişi üniversite mezunu ise bu psikolojinin yaratacağı sorunlar daha fazladır. Sanat alanlarından mezun, işsizlik sorunuyla karşı karşıya kalan kişilerin durumu daha da

zordur. Örneğin; bir müzisyenin yapacağı iş bellidir. Alanı dışında çalışma olanağı neredeyse yok gibidir. Mezuniyetin ardından okumakla geçirilmiş uzun yıllara ve alınan diplomalara acıma duygusu başlar. Aynı zamanda mezun oldukları arkadaşlarının, tanıdıklarının, akrabalarının çocuklarının çalışmaya başladığını duyması ve görmesi kıskançlık duygusuna kapılmasına neden olmaktadır. İşsizlik süreci ne kadar uzarsa umutsuzluk ve çaresizlik duyguları kişinin ruhsal dengesini o kadar bozmaya başlar. İşsizlik psikolojisi, zamanla insanı hedeflerinden uzaklaştırır ve giderek çalgısından soğumasına neden olur. İşsizlik aynı zamanda parasızlık demektir. Yapmak istediklerimizi gerçekleştirebilmek için elbette paraya ihtiyacımız vardır. Belli bir yaştan sonra aileden para istemek gencin ağırına gider. Bunun sonucunda, kişi sosyal ortamlardan giderek uzaklaşır ve içine kapanır.

“İşsizlik süreci mezun olunan bölümlere göre farklılık göstermesine rağmen; aşağı yukarı her üniversite mezunu benzer sıkıntıları yaşamaktadırlar. Sanat alanlarındaki işsizlik oranının son yıllarda artış göstermesi kişilerin psikolojilerini daha da olumsuz yönde etkilemektedir. İşsizlik süreci uzadıkça da iş arama edimi ve isteği de giderek azalmaktadır. İnsana hiçbir işe yaramama olumsuz duygusunu aşıl原因an psikolojidir. İnsanın bir işe sahip olması ve çalışmasının karşılığında maddi ve manevi anlamda doyum sağlayabilmesi en temel gereksinimleri arasındadır. En temel gereksinimlerden yoksun kalan bireyler psikolojik olarak çeşitli sorunlar yaşamaktadırlar. Bunun sonucunda hayal kırıklığı ve çatışma içine girerler. Bu da gerilim, stres ve saldırgan davranışlara neden olur. Ayrıca; güdülerin tatmin edilememesinden de kaygı durumu oluşur.” ([http://www.eskisözlük.com/İşsizlik Psikolojisi](http://www.eskisözlük.com/İşsizlik_Psikolojisi); 15.03.2010.)

Bireyin almış olduğu eğitimi hayata geçirememesi bir anlamda çabalarının boşa gittiği anlamına gelebilir. Eğitiminin uzantısı olarak kurum ve otoritelerin devletin kişiyi eğitime doğrultusunda sağladığı olanakları devam ettirmesi açısından çalışmalar yapılmalıdır. Eğitimde sağlanan olanaklar, bireyin topluma faydalı hale getirilmesi için de sağlanmalıdır.

Bireyin bir işe sahip olmak istediği halde, iş bulamadığı için ortaya çıkan ruh haline çalışamama psikolojisi denir. Çalışmak istemesine rağmen; yetersizliklerden, olanaksızlıklardan dolayı çalışamayanlar çalışamama psikolojisinin mağdurları olmaktadır. İnsanın bir işe sahip olması ve çalışması karşılığında maddi ve manevi anlamda doyum sağlayamaması durumunda temel ihtiyaçlarından yoksun kalan bireyler psikolojik sorunlar yaşamaktadırlar. İhtiyacın karşılanmaması durumunda hayal kırıklığı ve içsel çatışmalar yaşanır. Sonuçta; gerilim, stres, öfke davranışları ortaya çıkar ve kaygı meydana gelir.

1.7 KAYGI (ANKSİYETE) NEDİR?

Bunaltı ya da ruhsal sıkıntı olarak ifade edilen, herkes tarafından zaman zaman yaşanan korkuya benzer bir duygudur. Nedeni hakkında net bir bilginin olmadığı, içsel bir tehlike ya da tehdit karşısında gösterilen ruhsal bir tepkidir. Çok hafif bir tedirginlik ve gerginlik duygusundan panik atak derecesine varana kadar değişik yoğunlukta yaşanabilir.

Yaygın kaygının (anksiyete bozukluğunun) başlıca özelliği en az altı ay süreyle hemen her gün ortaya çıkan, birçok olay, etkinlik hakkında aşırı kaygı, endişe, evham ya da huzursuzca bir beklenti içinde olmaktır. Kişi gerilimini ve kaygısını kontrol etmekte zorlanır. Bu kaygı durumuna huzursuzluk, kolay yorulma, düşüncelerini bir noktaya yoğunlaştırmada güçlük çekme, kaslarda gerginlik hissi ve uyku bozukluğu belirtilerinden en az üçü eşlik etmektedir.

Anksiyete bozukluğu olan kişiler, kendilerini sürekli olarak endişeli, gergin, sinirli, tükenmiş veya telaşlı hissetmekten yakınır. Sıklıkla bunaltı, endişe ve gerginliklerini kontrol altına almakta zorlandıklarından yakınmaktadırlar. Genellikle kolay yorulurlar ve uyku sorunları vardır. Titreme, göz seğirmesi, ağız kuruluğu, mide

bulantısı, kusma veya boğazda düğümlenme gibi bazı fiziksel belirtilerden söz edebilirler.

“İşsizlik psikolojisi psikiyatrinin doğrudan ele alabileceği bir konu değildir. Daha çok sosyolojik bir sorun olarak değerlendirilebilir. Genel olarak neden-sonuç ilişkisi içinde işsizlik ve psikiyatrik tanılar eşleştirilemez. (İşsizlik Psikolojisi ya da İşsizlik Anksiyetesi gibi). İşsizlik nedeniyle kişiler sorun yaşayabilir, ancak bu sorunu çözmek sosyal devletin yükümlülükleri arasındadır. Genel olarak işsizlik ya da gelecekle ilgili sıkıntısı olan kişilere standart bir yaklaşım yoktur. Ancak; kişinin yaşadığı sıkıntılar kişiye özel olarak değerlendirilir ve sıkıntı yaşadığı alan ile ilgili destekleyici görüşmeler yapılabilir.” (Kişisel Görüşme:Araş. Gör. Dr. ÖZDEMİR, Soner. Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Tıp Fakültesi Psikiyatri Anabilim Dalı Öğretim Üyesi. 22.02.2010.)

Ülkemizdeki üniversite mezunu gençlerin büyük bir bölümü mezuniyetlerinin ardından yoğun bir gelecek kaygısı yaşamaya başlamaktadırlar. Genç nüfusun fazla olması, genç işsizliğini de giderek artırmaktadır. Başarıyla okulunu bitiren gençler doğal olarak çalışmak istemektedirler; fakat alanlarında istihdam edilemediklerinden ümitsizliğe kapılmaktadırlar.

Batılı ülkelerin pek çoğunda bu sorunlar yaşanmamaktadır. Ülkemizde ise sosyal güvenlik kurumları işsizlere yeterli destek vermemekte, iş olanakları sağlayamamakta, rehberlik hizmetleri vermemektedirler. Bu durum karşısında gelecek kaygısı yaşayan gençler zamanla depresyona girmektedirler.

Psikiyatri Uzmanı Dr. Hasan SEZEROĞLU'na göre; “Batılı ülkelerdeki gençlerin, Türkiye'deki gibi yirmili yaşların ortasında gelecek kaygısıyla boğuşmadıkları ifade edilmektedir. Çünkü gençler, on sekiz yaşına kadar iyi bir eğitim almakta ve bir şekilde geleceklerini şekillendirebilmektedirler. Ayrıca, nüfus çok kalabalık olmadığı için işsizlik ve istihdam sorunları da çok fazla yaşanmamaktadır. Birçok ülkede devletin sosyal güvenlik kuruluşları işsizlere yardım yaparak sahip çıkmaktadırlar. Türkiye'de gençlerin eğitimi ve yetiştirilmesi üzerine yeteri kadar önem verilmediğini dile getiren SEZEROĞLU, “Devletin ortaya koyduğu plan ve

projeler yetersiz. Bir gencin zamanını daha kaliteli nasıl geçirebileceğini, onlara mutluluk ve huzur duygularını nasıl hissettireceğimizi bilmiyoruz. Öncelikle çocuklarımıza dünya standartlarına uygun eğitim verilmelidir. Özgür düşünmesi, özgür hareket etmesi ve giyinmesi sağlanmalıdır. Onlar için çalışma, eğitim ve sanat evleri kurulmalıdır. Sosyal yardım yapacak rehberlik hizmetleri olmalıdır. Devlet, gençlere iş ve aş olanakları sağlayabilecek hizmetler vermelidir. Çünkü geleceğimiz gençlerdir.” demektedir.

(<http://www.donusumkonagi.net> 23.05.2010)

Ülkemizde bulunan Klasik Türk Müziği ve Klasik Batı Müziği Devlet Konservatuvarlarından mezun olan sanatçılarımızın sayılarının her geçen gün artması, eğitilmiş müzik insanlarının yetişmiş olması açısından oldukça sevindirici bir durumdur.

Ancak; bu müzisyenlerin mezuniyetleri sonrasında Üniversiteler, TRT, Kültür Bakanlığı, Devlet Opera ve Baleleri, Devlet Senfoni Orkestralarının kadrolarının dolu olması nedeniyle istihdam edilememeleri büyük sıkıntı yaratmaktadır. Bu durum, konservatuvarlardan mezun olan sanatçı adaylarında ümitsizliğe ve yoğun kaygı yaşamalarına neden olmaktadır.

Ülkemizdeki üniversite mezunu gençlerin büyük bir bölümü mezuniyetleri sonrasında gelecek kaygısı yaşamaya başlamaktadırlar. Genç nüfusun fazla olması genç işsizliğini de giderek artırmaktadır. Başarılı bir şekilde okulundan mezun olan gençler doğal olarak çalışmak istemektedirler; ancak alanlarında iş sahibi olamadıkları için ümitsizliğe kapılmaktadırlar.

Batılı ülkelerin pek çoğunda bu sorunlar yaşanmamaktadır. Ülkemizde ise Sosyal Güvenlik Kurumu (SGK), işsizlere yeterli destek vermemekte, iş olanakları sağlayamamakta ve rehberlik hizmetleri vermemektedir. Bu durum karşısında yoğun gelecek kaygısı yaşayan gençler depresyona girebilmektedirler.

Kendimize, eğitimimize, uzmanlık alanlarımıza göre bir iş bulamadığımız zaman kaygılanmaya başlıyoruz. Bulabildiğimiz ufak tefek kısa süreli işler bizi tatmin etmemekte, işsizlik süreci uzadıkça da gelecek kaygısı artmaktadır. İşsizlikten kurtulmak kaygıyı azaltmak için en iyi yoldur; ama geçici bir çözüm olarak gevşeme ve meditasyon teknikleri uygulanabilir.

1.8 ARAŞTIRMAYA İLİŞKİN ÇALIŞMALAR

1.8.1 Tezler:

“Üflemeli Çalgılar Anasanat Dalı Mezunlarının İşsizlik ve İstihdam Kaygıları” konusu ile ilgili daha önce yazılmış olan herhangi bir tez bulunmamaktadır.

1.8.2 Makaleler:

“Üflemeli Çalgılar Anasanat Dalı Mezunlarının İşsizlik ve İstihdam Kaygıları” konusu ile ilgili daha önce yazılmış olan herhangi bir makale bulunmamaktadır.

1.8.3 Sempozyum ve Bildiriler

“ Üflemeli Çalgılar Anasanat Dalı Mezunlarının İşsizlik ve İstihdam Kaygıları” konusu ile ilgili olarak daha önce yayımlanmış olan herhangi bir sempozyum ve bildiri bulunmamaktadır.

1.9 PROBLEM DURUMU

Araştırma; “Üflemeli Çalgılar Anasanat Dalı Mezunlarının İşsizlik Ve İstihdam Kaygıları Nelerdir?” sorusuna cevap aramaktadır.

1.10 ALT PROBLEMLER

- ❖ Konservatuvarlardaki Üflemeli Çalgılar Anasanat Dalı Mezunlarının işsizlik problemi var mıdır?
- ❖ Mezunların işsiz kalmaktan kaynaklanan yoğun kaygı durumları ruhsal yapılarını nasıl etkilemektedir?
- ❖ İşsiz olan üflemeli çalgılar anasanat dalı mezunları ailelerinin bu durumla ilgili görüşleri nelerdir?
- ❖ Konservatuvarlardaki üflemeli çalgılar anasanat dalı mezunlarının mezuniyetleri sonrasında girecekleri sınavlar için alt yapı eksikliklerinin çözümüne yönelik olarak neler yapılabilir?
- ❖ Uzun yıllar işsiz durumda olan mezunların işsizlik sorunlarına ve istihdam kaygılarına yönelik olarak düşünceleri nelerdir?

1.11 ARAŞTIRMANIN ÖNEMİ

Bu araştırma, ülkemizdeki konservatuvarlardan mezun olan öğrencilerin özellikle de üflemeli çalgılar anasanat dalından mezun olan öğrencilerin ve ailelerinin işsizlik nedeniyle içinde bulunduğu psikolojik durumu değerlendirmek, çözüm olarak neler yapılabileceğini araştırıp çözüm önerilerini ortaya koymaktır. Ayrıca bugüne kadar bu konuda yapılan ve yapılacak olan araştırmalara katkıda bulunmak açısından da önemlidir.

1.12 ARAŞTIRMANIN SAYILTI LARI

Üflemeli çalgılar ana sanat dalı mezunlarına anket uygulamanın, ailelerle yapılandırılmış, yapılandırılmamış görüşme tekniklerinin uygun veri toplama yöntemi olduğu sayıltılarından hareket edilmiştir.

1.13 ARAŞTIRMANIN SINIRLILIKLARI

Bu araştırma; Üflemeli algılar eğitimi veren konservatuvarlar ile (Anadolu Üniversitesi Devlet Konservatuvarı, Çukurova Üniversitesi Devlet Konservatuvarı, Dokuz Eylül Üniversitesi Devlet Konservatuvarı, Hacettepe Üniversitesi Ankara Devlet Konservatuvarı, İstanbul Üniversitesi Devlet Konservatuvarı, Mersin Üniversitesi Devlet Konservatuvarı, Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi Devlet Konservatuvarı, Trakya Üniversitesi Devlet Konservatuvarı, Uludağ Üniversitesi Devlet Konservatuvarı) Konservatuvarlarda üflemeli algılar eğitimi vermekte olan eğitimcilerin görüşleriyle, görüş belirtmek isteyen mezun aileleriyle, araştırmacının maddi olanaklarıyla, 2000-2009 yılları arasında mezun olan üflemeli algılar anasanat dalı mezunlarının görüşleriyle sınırlandırılmıştır.

İKİNCİ BÖLÜM

YÖNTEM

2. ARAŞTIRMANIN MODELİ VE YÖNTEMİ

2.1 ARAŞTIRMANIN MODELİ

Araştırma modeli, “ araştırma amacına uygun ve ekonomik olarak, verilerin toplanması ve çözümlenebilmesi için gerekli koşulların düzenlenmesidir.” (Selltiz, Jahoda, Deutsch ve Cook, 1959: s. 50). Araştırma, tarama modelini esas almaktadır. (Genel Tarama Modeli).

“Tarama modelleri, geçmişte ya da halen var olan bir durumu var olduğu şekliyle betimlemeyi amaçlayan araştırma yaklaşımlarıdır. Tarama modellerinde amaçların ifade edilişi soru cümleleri ile olur.” (Karasar, 2000: s.77.)

2.2 ARAŞTIRMANIN EVREN VE ÖRNEKLEMİ

Araştırmanın evreni; Anadolu Üniversitesi Devlet Konservatuarı, Çukurova Üniversitesi Devlet Konservatuarı, Dokuz Eylül Üniversitesi Devlet Konservatuarı, Hacettepe Üniversitesi Ankara Devlet Konservatuarı, İstanbul Üniversitesi Devlet Konservatuarı, Mersin Üniversitesi Devlet Konservatuarı, Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi Devlet Konservatuarı, Trakya Üniversitesi Devlet Konservatuarı ve Uludağ Üniversitesi Devlet Konservatuarı üflemeli çalgılar anasanat dalı mezunlarıdır. Örneklemi ise, bu araştırmaya katılmaya gönüllü üflemeli çalgılar anasanat dalı mezunları, bazı mezunların aileleri ve üflemeli çalgılar eğitimi veren konservatuvarlar oluşturmaktadır.

2.3 ARAŞTIRMANIN VERİ TOPLAMA YÖNTEMLERİ

Araştırmaya katılan yüz mezun öğrenciye yirmi soruluk bir anket uygulanmıştır. Bu anketle, üflemeli çalgılar anasanat dalı mezunlarının kişisel görüşleri ortaya koyulmaya çalışılmıştır. Ayrıca, altı mezunun ailesine yapılandırılmamış görüşme uygulanmıştır. Yapılandırılmamış görüşme uygulamadaki amaç, velilerin duygu ve düşüncelerini sınırlandırmadan kendilerini rahatça ifade edebilmelerini sağlamaktır. Ayrıca alanlarında uzman müzisyenlerle ve orkestra sanatçılarıyla yapılandırılmış, yapılandırılmamış görüşme, telefon görüşmesi, e-posta (elektronik posta) ve anket yoluyla, konuyla ilgili kitap, tez, makale, araştırma, bildiri vb. yayınlar incelenerek, üflemeli çalgılar anasanat dalı bulunan konservatuvarlar ziyaret edilerek veriler toplanmıştır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

BULGULAR

BULGULAR VE YORUM

3.1 BİRİNCİ ALT PROBLEME İLİŞKİN BULGULAR

Tablo: 1 2000 – 2009 Yılları Arasında Üflemeli Çalgılar Anasanat Dalı'ndan Mezun Veren Devlet Konservatuvarları ve Öğretim Görevlisi Sayıları

Sıra Numarası	Konservatuvar Adı	Öğretim Görevlisi Sayısı	Üflemeli ve Vurmali Çalgılar Anasanat Dalı Kuruluş Tarihi	Üflemeli ve Vurmali Çalgılar Anasanat Dalı Mezun Sayısı (2000 – 2009)
1	Anadolu Üniversitesi Devlet Konservatuvarı	7	1986	37
2	Çukurova Üniversitesi Devlet Konservatuvarı	3	1995	34
3	Dokuz Eylül Üniversitesi Devlet Konservatuvarı	8	1983	95
4	Hacettepe Üniversitesi Ankara Devlet Konservatuvarı	11	1982	100
5	İstanbul Üniversitesi Devlet Konservatuvarı	26	1986	59
6	Mersin Üniversitesi Devlet Konservatuvarı	6	1997	106
7	Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi Devlet Konservatuvarı	5	1982	45
8	Trakya Üniversitesi Devlet Konservatuvarı	6	1997	17
9	Uludağ Üniversitesi Devlet Konservatuvarı	4	1998	1

2000-2009 yılları arasında üflemeli çalgılar anasanat dalı bulunan Devlet konservatuvarlarından toplam 494 mezun verilmiştir. 2000-2005 yılları arasında mezun olanların bir bölümü istihdam edilebilmelerine rağmen 2006 – 2009 yılları arasında mezun olanların büyük bir bölümü istihdam edilememiştir. Mezuniyet sonrasında, mezunların ne yaptıkları konusunda yeterli bilgi alınamayıp belirli bir sayıya ulaşılamadığından herhangi bir istihdam oranı çıkarılamamıştır. Yine üflemeli çalgılar anasanat dallarından mezun veren konservatuvarlarda kadrolu, sözleşmeli/sözleşmeli sanatçı ve ders saat ücretli olmak üzere toplam 76 öğretim elemanı görev yapmaktadır.

Tabloda belirtilen konservatuvarlar, üflemeli çalgılar anasanat dalı bulunan ve mezun veren okulları göstermektedir. Bunların dışında henüz mezun vermemiş konservatuvarlar da bulunmaktadır.

Ülkemizdeki üflemeli çalgılar ana sanatsal dalı bulunan konservatuvarların yirmi dokuz yıllık bir geçmişe sahip olduğu görülmektedir. Bu süre içerisinde bu bölümlerden mezun olanların bir kısmı istihdam edilmiş, son on yıllık sürede istihdam sorunları yaşanmaya başlanmıştır.

Bu araştırma sırasında, okullarla mezunlar arasında bir kopukluk olduğu gözlemlenmiştir. Hiçbir konservatuvar, öğrencilerinin mezun olduktan sonra çalışıp çalışmadığı konusunda fikir sahibi değildir. Bu nedenle, sayısal değerlere ulaşılamadığından tam olarak herhangi bir istihdam oranı belirlenememiştir.

Sonuç olarak; konservatuvarların üflemeli çalgılar anasanat dalı mezunlarının ciddi anlamda işsizlik problemi vardır. Bu problemin çözümü için konservatuvarlar, mezunlar ve devletin yetkili kurumları birlikte çözüm yolu bulmak durumundadırlar.

Üflemeli çalgılar ana sanat dalı bulunan konservatuvarlarda görev yapan öğretim görevlilerinin ve müziğin farklı alanlarında uzmanlaşmış kişilerin konuyla ilgili görüşlerini almak üzere yapılandırılmış görüşmeler yapılmıştır. Hazırlanan sorulara verilen yanıtlar aşağıda belirtilmiştir:

3.1.1 Öğretim Görevlileri ve Uzman Kişilerin Görüşleri

Tablo 2. “ Orkestralarda üflemeli çalgılara yeterince önem verildiğini düşünüyor musunuz?” Sorusuna verilen cevaplar:

<p>1.Uzman Görüşü: Kesinlikle düşünüyorum. Üflemeli çalgılar anasanat dalı elemanları her orkestranın temel taşlarıdır. Sadece hükümetin yanlış politikaları sonucunda maalesef yeteri kadar üzerine düşüldüğünü, ülkenin ileri gelen senfoni ve opera orkestralarında ihtiyaç doğrultusunda yeteri kadar sınav açıldığını sanmıyorum.</p>
<p>2.Uzman Görüşü: Soruda adı geçen kurumlarda üflemeli çalgılara önem veriliyor; ama yeterli derecede kadro verilmiyor.</p>
<p>3.Uzman Görüşü: Ülkemizde üflemeli çalgıların önemi yeteri kadar anlaşılamamıştır. Senfoni orkestralarının üflemeli gruplarının hemen hiçbiri tam değildir. Avrupa’da senfoni orkestralarının dışında da oda müziği grupları, senfonik bandolar, nefesli sazlar orkestraları ve bakır nefesli sazlar orkestraları vardır. Bunlar; amatör kişilerin de sanata yönelmelerini sağlar. Ülkemizde ise, ne yazık ki Belediye Bandoları senfonik yapıdan uzak; bakkal, manav, kasaptan oluşan gruplardır. Oysa özellikle açık hava konserleri ile çoksesliliğin ve sanatın toplumun her kesimine ulaştırılmasında hep bu tip orkestralar büyük önem taşır.</p>
<p>4.Uzman Görüşü: Orkestralarda üflemeli çalgılar çok önemlidir. Senfonik orkestralarda olsun, pop ve caz orkestralarında olsun olmazsa olmaz çalgılardır. Hem ülkemizin müzik kültürü hem de orkestra içerisinde orkestranın türüne göre ön planda olan çalgıların yanında bazen üvey evlat muamelesi görse de üflemeli çalgılar her orkestra için çok önemlidir. Gerekli önemi görmese de çok önemli olduğu bir gerçektir.</p>
<p>5.Uzman Görüşü: Orkestralarda üflemeli çalgılara gereken önemin verildiğini düşünüyorum.</p>
<p>6.Uzman Görüşü: Üflemeli çalgıların senfonik orkestralardaki doğal (solo vb.) ‘tutti çalgılarına göre yeterince önemli oldukları düşüncesindeyim.</p>
<p>7.Uzman Görüşü: Orkestralarda üflemeli çalgıların her birinden en az üçer tane bulunması gerekiyor; fakat ülkemizdeki orkestralarda bu kadrolar tam değil. Ayrıca, özel orkestraların veya yeni kurulan orkestraların da ilk önce yaylı çalgılar kadrolarını tamamlayıp daha sonra üflemeli çalgılar kadrolarını tamamladıklarını görüyoruz. Bu anlamda gereken önemin verildiğini düşünmüyorum.</p>
<p>8.Uzman Görüşü: Türkiye’de Hayır! Maalesef verilmiyor. Ülkemizin en gelişmiş caz orkestralarında bile üflemeli çalgılarla ilgili ciddi birkaç yorumcudan başka hiç kimseyi bulamazsınız.</p>

Tablo 3. “Özelde Üflemeli Çalgılar Anasanat Dalı Mezunları, genelde konservatuvar mezunlarının mezuniyetleri sonrasında girecekleri sınavlar için (ALES, ÜDS-KPDS) altyapı yetersizlikleri vardır. Bu sorunun çözümü için neler yapılabilir? Sorusuna verilen cevaplar:

<p>1.Uzman Görüşü: Bu sorun için birkaç yıl önce bize Yüksek Öğretim Kurulu’ndan (YÖK) gelen yazıya istinaden konservatuvar mezunları için ALES, ÜDS, KPDS şartının aranmaması gerektiğini belirten ve konservatuvar mezunlarının sanatla ilgili konularda sınavlara tabi tutulmalarını ya da diğer bir deyişle konservatuvar mezunlarının Matematik ya da Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü mezunu bir öğrenciyle bir tutulamayacağı konusunda görüş bildirdik. Bu konuya tamamen karşıyım. Bu durum karşısında konservatuvarların kadrolu öğretim görevlisi bulabilmeleri son derece zorlaşmış durumdadır.</p>
<p>2.Uzman Görüşü: Konservatuvar üflemeli çalgılar anasanat dalına kabul edilen öğrencilere ilk sınıftan başlayarak Türkçe, Matematik, İngilizce (Yabancı Dil) eğitiminin verilmesi için gerekli altyapı ve olanaklar en kısa sürede sağlanmalıdır.</p>
<p>3.Uzman Görüşü: Bu yetersizliğin yaşanması çok doğaldır. Birincisi, öğrenciler eğitim süreçleri boyunca dünyadan tamamen soyutlanıp anti sosyal ve diğer bilim dallarından uzak yetiştirilmektedirler. Matematik, Türkçe, İngilizce (Yabancı Dil) derslerine verilen ağırlık ne yazık ki konservatuvarlarda çok azdır. İkinci sorun ise, konservatuvarlardaki öğretim görevlilerinin sosyoloji ve psikoloji alanlarındaki yetersizlikleridir. Ayrıca, öğrencilerini sadece çalgıların salt çalıcıları olarak yetiştirip mezun etmek istemeleridir ki bu da hiç doğru değildir.</p>
<p>4.Uzman Görüşü: Okullardaki eğitim-öğretim müfredatları yeniden gözden geçirilerek mezunların mezuniyetleri sonrasında girecekleri sınavlara yönelik olarak derslerin koyulması sağlanmalıdır. Örneğin, herhangi bir mezun sadece çalgısı ile değil, aynı zamanda genel müzik bilgisi, temel müzik teorisi, armoni, kontrpuan vb. alanlarda da çok iyi düzeyde yetiştirilmiş olmalı ve okullarda bu alanlara yönelik derslere daha fazla önem verilmelidir.</p>
<p>5. Uzman Görüşü: ALES, ÜDS, KPDS gibi sınavların temel amaca hizmet etmediği düşüncesindeyim. Bir üniversitenin herhangi bir bölümünden mezun olmuş bir kişinin aldığı, öncelikle ortaöğretim ve sonrasında üniversite eğitimi doğrultusunda, belli bir genel kültür donanımına sahip olması gerekmektedir. Bir yüksek lisans ya da doktora programına başvuru sırasında kişinin üniversite mezuniyetini belgelemesi yeterli olmalıdır. Kişinin başvurduğu kuruma kabul aşamasında ise üniversite mezuniyet puanları – dereceleri geçerli olmalıdır.</p>

Kontenjan dahilinde puan sıralaması gözetilerek Yüksek Lisans/Doktora programlarına öğrenci kabulü yapılmalıdır. Lise ve Üniversite düzeyinde eğitim kurumları bu eğitimi veriyse sayısal ve sözel alanlarda kişiyi test etme gerekliliği doğmamalıdır.

ÜDS ve KPDS sınavları ise yabancı dil bilgisini tam anlamıyla ölçmek için yetersiz kalmaktadır. Yabancı dil bilgisi sadece yazılı bir sınavla ölçülemez. Kaldı ki bu yazılı sınav sadece çoktan seçmeli yöntemle uygulanmaktadır. Ayrıca, sınavın dinlediğini anlama ve konuşma becerilerini ölçen kısımları da bulunmalıdır. Bu sınavların en büyük yanlışlarından birisi de günümüzde o dilde kullanılmayan, anadili olan kişilerin dahi çözemediği bilgilerin sınavda sınanmasıdır. Böylece KPDS ve ÜDS sınavlarına hazırlanırken o dile çalışmaktan çok, sınava ve soru çözme yöntemlerine yönelik bir çalışma yapmak gerekliliği doğmaktadır. Bu çalışmanın kişiye yabancı dili kullanabilmek anlamında çok şey kazandırmadığını düşünmekteyim.

Yabancı dil eğitimi, konservatuvar ve müzik eğitimi veren diğer kurumlarda çok daha yoğun olarak verilmelidir. Müzik, uluslar arası alanda yapılacak çalışmalara çok açık bir sanat dalı olduğundan yabancı dil temel dersler arasında okutulmalıdır. Sağlam bir yabancı dil eğitiminin haftada bir veya iki saatlik derslerle sağlanamayacağı bir gerçektir. Okullarda öğrencilerin ders dışı saatlerde de yararlanabilecekleri bilgisayarlı yabancı dil laboratuvarları bulunmalıdır. Alana göre bazı dersler hem Türkçe hem de İngilizce okutulabilir. Günümüzde önemi tartışılmayacak kadar büyük olan İngilizce başta olmak üzere alana göre ikinci bir yabancı dil seçimi dahi söz konusu olabilmelidir. (Örneğin, Almanca, İtalyanca vb.) Bunun sonucunda yabancı dil donanımı tam anlamıyla sağlanmış olarak mezun olan bir öğrencinin yabancı dil bilgisini ölçen bir sınava girmesi gerekliliği ortadan kalkmalıdır. Konservatuvar mezunu bir sanatçı adayı ilgili alanda yüksek lisans yaptığı takdirde başka bir sınava girme zorunluluğu zaten ortadan kalkmış olmalıdır. Başka sebeplerle mezunların yabancı dil sınavlarına girmeleri gerektiği durumlarda ise, gerçek anlamda yabancı dil bilgisini ölçen bir sınavın onları bekliyor olması gerekir.

Konservatuvarlarda sayısal alan derslerinin (sayısal mantık, matematik vb.) eğitimi son derece zayıftır. Ancak, yüksek lisans programlarına başvuru yapabilmek için ALES sınavından belirli bir puan almış olmak (en az 55.) koşulunu sağlamak gerekmektedir. Verilmeyen bir eğitimin sınavını zorunlu kılmak son derece ciddi, önemli bir terslik içermektedir. Konservatuvarlarda genel kültür seviyesi yüksek sanatçılar yetiştirilmesi hedeflenmeli ve eğitim sistemi, ders içerikleri ve programları buna yönelik olarak düzenlenmelidir. Bunun sonucunda konservatuvarlardan mezun olma başarısını elde etmiş bir kişi, eğitimini belgelendirdiğinde başka bir sınava girme zorunluluğu doğmamalıdır. Kısacası, ALES, ÜDS, KPDS gibi sınavlarla ilgili altyapı yetersizlikleri, aslında sisteme dayalı olmakla birlikte konservatuvar yapısı içinde de çözümlenebilecek bir sorundur.

6. Uzman Görüşü: Bu tamamen bir sistem sonucudur. Bundan şunu anlıyorum: Mezun olunan söz konusu okulun eğitim programının sistematüğinde yapılan hatalar ya da sistematüğün oluşumundaki eksikliklerin sonucunda öğrenci tam eğitim almadan mezun olmaktadır. Bunun için konservatuvarlar aynen 1980 yılı öncesinde olduğu gibi özerk okullar haline getirilmeli, eğitim programları buna yönelik olarak düzenlenmeli, dolayısıyla eğitim programlarının seviyesi olabildiğince yükseltilmelidir.

7. Uzman Görüşü: Girilecek sınavların hangi sınavlar olduğunu sorudan tam olarak çıkaramadım. Eğer, söz konusu sınavlar akademik kariyer yapabilmek için Yüksek Öğretim Kurulu'nun zorunlu olarak getirdiği ALES, ÜDS, KPDS sınavları ise bu zaten bütün konservatuvar mezunlarının ortak problemidir. Eğer soruda orkestra sınavlarından bahsediliyorsa, ben bu sınavlar için böyle bir altyapı yetersizliği olduğunu düşünmüyorum.

8. Uzman Görüşü: Konservatuvarların ilköğretim ve lise devreleri'nde okuyan öğrencilerin Milli Eğitim Bakanlığı ile yapılacak toplantılarda, protokollerde vb. yine konservatuvarlara yakın çevrelerde bulunan, sabahları ilköğretim veya lise okullarında okumaları, öğleden sonra ise konservatuvarlara gelmeleri, lisans devresinde ise genel kültür (Türkçe, Matematik, İngilizce vb.) derslerinin tamamının bağlı olunan üniversitelerde okuyan diğer fakülte veya yüksekokul öğrencileriyle birlikte ortak olarak ilgili bölümlerden alınması, ALES, ÜDS, KPDS gibi sınavlara yönelik sorunların çözümlenmesini, vizyonları bugüne kadar olanlardan çok daha farklı olan sanatçı bireylerinin oluşmasını sağlayacaktır.

Tablo 4. “Konservatuvarların temel görevi sanatçı yetiştirmek olmakla birlikte ülkemizdeki işsizlik sorununu göz önüne alırsak üflelemeli çalgılar anasanat dalı mezunlarının pedagojik formasyon sertifikası olarak müzik öğretmenliği yapabilmeleri seçeneğine nasıl bakıyorsunuz? Sorusuna verilen cevaplar:

1.Uzman Görüşü: Pedagojik formasyon dersleri daha önce konservatuvarlarda olmasına karşın ilerleyen yıllarda kaldırıldı. Bu çok önemli bir eksiklik. Sanatçı çalgısını iyi çalabilen, sosyoloji, psikoloji ve yabancı dil bilen insan olmalıdır. Vizyon sahibi olmalıdır. Şu anki ortamda konservatuvar mezunlarının müzik öğretmenliği yapabilme şansları çok düşüktür. Milli Eğitim Bakanlığı'nın sanat ve spor derslerine olan yaklaşımı ise ayrı bir tartışma konusudur.

2.Uzman Görüşü: Konservatuvarlar içerisinde sanatçı, akademisyen/öğretim görevlisi olmak isteyenlerle müzik öğretmeni olmak isteyenler için iki farklı bölüm oluşturulabilir.

3.Uzman Görüşü: Bu konudaki cevabımı çok kısa ve net bir şekilde veriyorum: Konservatuvar mezunları “sanatçı” olmayı seçmişlerdir. Çünkü onlar öncelikle sanatçı adaydırlar. Piyano çalmasını bilmeyen bir Devlet Türk Musikisi Konservatuvarı mezunu sanatçı adayı, pedagojik formasyon sertifikası olsa bile nasıl müzik öğretmeni olacaktır? Piyano çalamıyor her şeyden önce. Bence bir sanatçı adayının müzik öğretmeni yapılması müzik eğitimi adına cinayettir.

4.Uzman Görüşü: İşsizlik ve İstihdam Sorunları tüm konservatuvar mezunlarının ortak sorunu olmasına rağmen, orkestralardaki gereksinim duyulan sanatçı sayısıyla bağlantılı olarak Üflemeli Çalgılar Anasanat Dalı mezunlarının, konservatuvarların diğer anasanat dallarından (yaylı çalgılar ana sanat dalı, piyano ana sanat dalı) mezun olanlara oranla işsizlik ve istihdam sorunlarını daha fazla yaşadıklarını söylemek mümkündür. Buna getirilebilecek en köklü çözüm, üflemeli çalgılar anasanat dallarına ayrılan kontenjanların verilen mezun sayılarının göz önünde bulundurularak belirlenmesi olacaktır. Ülkemizdeki birçok konservatuvar bu anasanat dalına mezun sayısından çok daha fazla sayıda öğrenci kabul etmektedir. Bir başka çözüm önerisi de öğrencilere alternatif istihdam olanağı oluşturma bakımından lisans devresinde pedagojik formasyon sertifikasının verilmesidir. Böylece bu alandan mezun olanların eğitimcilik alanında ilerleme şansları olacaktır.

5. Uzman Görüşü: Müzik eğitmeni ya da öğretmeni olmak isteyenler ilk baştan müzik fakültelerinin yerine pedagojik anlamda eğitim alabilecekleri okulları tercih etmelidirler.

6.Uzman Görüşü: Konservatuvarların öncelikli ve en temel amacı sanatçı yetiştirmektir. Mezun olduktan sonra pedagojik formasyon sertifikası alarak müzik öğretmenliği yapmayı işsizlik ve istihdam sorunlarının çözümü olarak görmüyorum. Müzik Öğretmenliği Eğitim Fakültesi Müzik Bölümü mezunlarının istihdam alanıdır. Konservatuvar mezunları bu alana el attıklarında bu işsizlik ve istihdam sorunlarını çözmekten çok daha da artıracaktır. Eğitim Fakültesi Müzik Bölümü mezunları müzik öğretmenliği alanında çalışmalıdırlar. Konservatuvar mezunları ise zaten sanatçı olarak yetiştirilmiş olmalıdır, ayrıca mezuniyet sonrası alternatif istihdam yolları düşünülmesi için çok geç kalınmış bir aşamadır. Ancak; sağlık sorunları ve sakatlanmalar gibi özel durumlarda kişi özel durumunu belgeleyerek ve pedagojik formasyon sertifikası alarak Milli Eğitim Bakanlığı’na bağlı okullarda müzik öğretmenliğine yönlendirilebilirler.

7. Uzman Görüşü: Mezunların kesinlikle pedagojik formasyon eğitimi tamamlamaları gerektiğini düşünüyorum. Çünkü, çok iyi seviyede çalgı sanatçısı olamayacak mezun arkadaşların pedagojik formasyon sertifika programı ile birlikte özel okullarda veya Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı okullarda müzik öğretmeni olabilmeleri çok zor görünmemektedir.

8. Uzman Görüşü: Konservatuvarlarımızda yetişen sanatçı ve sanatçı öğretim elemanı mezunlarımızın tümünün orkestralar ve konservatuvarlardaki öğretim görevliliği kadrolarına atanamayacakları ihtimali göz önüne alındığında mezunların pedagojik formasyon eğitimi olarak Müzik Öğretmenliği yapabilmeleri bu konudaki işsizlik sorununa çözüm oluşturabileceği inancını taşımaktayız.

Tablo 5. “ Konservatuvar üflemeli çalgılar anasanat dalı mezunlarının Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri ve Eğitim Fakültesi Müzik Bölümlerinde çalgı eğitimcisi olarak istihdam edilebilmeleri gerektiği konusundaki düşünceleriniz nelerdir? Sorusuna verilen cevaplar:

1.Uzman Görüşü: Sizin de soruda belirttiğiniz gibi “ konservatuvarların temel görevi sanatçı yetiştirmektir.” Fakat günümüz koşullarında konservatuvar mezunu olan bir sanatçı adayının işsizlik problemiyle yüz yüze kalma olasılığı da bilinen bir gerçektir. Bunun sonucu olarak ta konservatuvar mezunları Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri ve Eğitim Fakültesi Müzik Bölümlerinde de istihdam edilebilme yoluna gidilmektedir. Fakat şu anki konservatuvar eğitim sisteminde pedagojik formasyon sertifika programı yer almadığı için konservatuvar mezunlarının bu kurumlarda çalışırken bu anlamda bir altyapı eksikliğiyle karşılaşmaları mümkündür. Sonuç olarak; konservatuvarlarda özellikle de lisans devresinin son iki yılında pedagojik formasyon kapsamındaki derslerin en azından seçmeli ders olarak verilmesi gerektiğini düşünüyorum. Böylece, konservatuvar mezunları bu kurumlarda çalışabilmek için gerekli olan altyapıyı almış olacaklardır.

2.Uzman Görüşü: Çok yerinde olur düşüncesindeyim.

3.Uzman Görüşü: Buna karşı duruyorum ve konservatuvar eğitiminin üflemeli çalgılar anasanat dalı için ilkokul sonrası, yaylı çalgılar ve piyano anasanat dalları için ise altı-dokuz yaşları arasında başlaması gerektiğini düşünüyorum. Konservatuvar eğitimi lise devresinden başlayamaz.

4.Uzman Görüşü: Konservatuvar mezunlarının müzikle ilgili eğitim kurumlarında ders vermeleri kadar doğal bir şey olamaz. Onun için Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri ve Eğitim Fakültesi Müzik Bölümlerinde rahatlıkla çalgı eğitimciliği yapabilirler.

<p>5.Uzman Görüşü: Buradaki ‘ istihdam’daki amaç nedir? Önce buna bakmalıyız. Söz konusu okul mezunu olan sanatçı ya da sanatçı adayı kişi, Eğitim Fakültesi Müzik Bölümlerinde ya da Anadolu Güzel Sanatlar Liselerinde ne yapacaktır? Eğer çalgısı alanında eğitimcilik/ öğretmenlik yapacaksa buna katılmıyorum; çünkü sanatçı öğretmek üzere değil, sanatını icra etmek üzere yetiştirilmiştir. Eğitimcilik alanında yetiştirilmemiş bir mezunun bu okullarda görevlendirilmesi yine müzik eğitimi adına cinayettir.</p>
<p>6.Uzman Görüşü: Konservatuvar üflemlerli çalgılar anasanat dalı mezunları çalgılarına her açıdan hakim olduklarından Eğitim Fakültesi Müzik Bölümleri ve Anadolu Güzel Sanatlar Liselerinde rahatlıkla çalgı eğitimciliği yapabilirler.</p>
<p>7.Uzman Görüşü: Eğer mezunların Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri ve Eğitim Fakültesi Müzik Bölümleri’nde çalgı eğitimcisi olarak istihdam edilebilmeleri ve kadro alabilme olanakları sağlanabilirse daha bilinçli müzik eğitimcileri yetiştirilebileceğini düşünmekteyiz.</p>
<p>8.Uzman Görüşü: Konservatuvar üflemlerli çalgılar anasanat dalı mezunlarının Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri ve Eğitim Fakültesi Müzik Bölümleri’nde çalgı eğitimcisi olarak istihdam edilmelerinin faydalı olacağı kanısındayız.</p>

Tablo 6. “Bu kadar işsiz konservatuvar mezunu varken orkestraların ve orkestra sınavları sayısının artırılmaması, öğretim görevliliği için hiçbir yerde kadro açılmaması sizce bir devlet politikası mıdır? Bu sorunların çözümü için olumlu bir gelişme umudu taşıyor musunuz? Sorusuna verilen cevaplar:

<p>1.Uzman Görüşü: Orkestraların ve orkestra sınavlarının sayısının artırılmamasının bir devlet politikası olabileceğine ihtimal vermiyorum. Belediyeler düzeyinde ve ulusal büyüklükteki firmaların daha fazla orkestra kurulmasına destek ve sponsor olmaları sağlanabilirse az da olsa bir gelişme sağlanabilir. Bir de yeterince işsiz konservatuvar mezunu varken yurtdışından sanatçıların getirilip orkestra sanatçısı ya da öğretim görevlisi olarak istihdam edilmeleri de işsizlik ve istihdam konusunda negatif bir etki oluşturmaktadır.</p>
<p>2.Uzman Görüşü: Bu konunun devlet politikasının yanlışlığı mı; yoksa ülkemizde yıllardır programlı bir sanat ve kültür politikası olması mı? Olduğunu iyi düşünmek gerekir. Ülkemizdeki orkestraların hepsinin hemen hemen belirli düzeylerde kadro eksiklikleri vardır. Bu durumda eserlerin seslendirilmesinde çeşitli sorunlar yaşanmaktadır. Eksik kadrolu yeni orkestraların kurulması da büyük handikap oluşturmaktadır.</p>
<p>3.Uzman Görüşü: Evet! Bu bence devlet değil, tamamen siyasi bir politikadır. Çünkü devletin bizzat böyle bir geleneksel politikası yoktur. Tamamen işbaşında olan siyasilere bir tasarrufudur. Dayandıkları nokta da “ Halk neyi isterse onu yapmalıyız!”dır. Orkestraların ve</p>

<p>orkestra sınavlarının sayısının artırılmaması ya da artırılmak istenmemesi çoksesli müziğe sırt dönüp, bizim müziğimizdir diyerek ırkçı bir kafa yapısıyla özellikle de “ Türk Sanat Müziği”ni öne çıkarmak (Dikkat çekmek isterim; korumak ve kaliteleştirmek değil!) amacıyla bu politikalar tamamen ideolojik bir yaklaşımın sonucudur. Akademisyenlik ise kısmen bilgimin olduğu bir konudur; ama sanırım bu durum Yüksek Öğretim Kurulu (YÖK) ile ilgilidir.</p>
<p>4.Uzman Görüşü: Bu durumun bir hükümet politikası olduğunu düşünüyorum. Ayrıca, günümüzde sanat ve kültür yaşantısına yapılan her türlü baltalamanın bir kar olarak görüldüğünü düşünüyorum. Bu sorunun çözümü için hükümet değişikliği öncelikli ve önemli bir koşul olmakla birlikte yeterli olmadığı da kesindir. Yine de bu sorunun çözümü için olumlu bir gelişme umudu taşıyordum.</p>
<p>5.Uzman Görüşü: Evet! Bence bir ülkenin sanat politikası olmalıdır. Sanat-kültür politikası olursa çözümü de bir şekilde mutlaka olacaktır. Olumlu yönde gelişeceği umudunu da taşıyordum.</p>
<p>6.Uzman Görüşü: Her sektörde olduğu gibi müzik sektöründe de çalgısında belli standartları tutturabilen sanatçı adaylarının yurtiçinde veya yurtdışındaki evrensel sanat platformlarında kendilerini gösterebilecekleri ve iş olanakları bulabilecekleri ortamların bulunduğunu bilmekteyiz. Bu tip konularda sanatçının motivasyonu, özgüveni, idealleri devlet politikaları ile sınırlanabilecek bir formatın olmadığına kanısındayız.</p>
<p>7. Uzman Görüşü: Yüzlerce yıl sadece sözlü müziğin popüler olduğu bir yer olan ülkemizde, çalgı müziğinin gelişme şansı maalesef hiç yok. Çünkü şarkılar içerisindeki müzik, sadece sözleri güçlendirmek için kullanılan bir öğedir. Dolayısıyla da tamamlayıcı bir unsurdur. Ön planda olmadığı için, nitelikli olması gerekmiyor ve niteliklisi de şarkıcılar tarafından pek istenmiyor...</p>
<p>8. Uzman Görüşü: Öncelikle toplumumuza müziğin aslının ‘sözden arındırılmış şekli’ nin müzik olduğunun anlatılması gerekiyor. Bu konuda bir altyapı çalışmasına gidildiğinde işsizlik ve istihdam sorunlarının kendiliğinden çözümlenebileceğini düşünüyorum.</p>

Tablo 7. “Ülkemizdeki konservatuvarlarda öğretim görevlisi sıkıntısı nedeniyle bazı üflemeli çalgılar anasanat dalları kapatılmaktadır. Bu konu hakkındaki düşünceleriniz nelerdir?” sorusuna verilen cevaplar:

1.Uzman Görüşü: Öğretim elemanı ya da öğretim görevlisi sıkıntısı olması sistemin bozukluğundan kaynaklanıyor. En başta ülkede bu kadar fazla işsizlik varken öğretim elemanı bulunamaması ise çok büyük bir çelişkidir. Bu tamamen kalifiye eleman bulamamaktan ve mezunların yollarının tıkanmasından kaynaklanıyor. Eleman yokluğundan herhangi bir sanat dalının kapatılması ise çok büyük bir yanıltır. Ne yazık ki ülkemizde yetenekli gençlerimiz aç ve işsiz gezerken yabancı öğretim elemanlarına çok yüksek miktarda ücretler ödeniyor. En başta eğitim birliğine bağlı olarak konservatuvarların yapısının oturtulması gerekir. devlet konservatuvarları, eğitim fakültesi müzik bölümleri ve devlet türk musikisi konservatuvarları tek bir çatı altında 'Konservatuvar' adı altında birleştirilmelidir. Bu kuruma giren öğrenciler eğitim süreçleri içerisinde herhangi bir alanda uzmanlaşarak kendilerini istedikleri alanda geliştirmelidirler. yabancı dil eğitimine ise özel önem verilmelidir. Kurumların şu anki kopukluğu gelişimi engellemekte, çelişki yumakları oluşturmaktadır.

2.Uzman Görüşü: Tabii ki düşüncem her ne koşulda olursa olsun kapatılmaması yönündedir. Çünkü üflemeli çalgılar, içinde buldukları orkestraların özellikli borazanlarıdır. Ayrıca caz topluluklarında da aynı işlevi görmektedirler. Üflemeli çalgıların bir diğer özelliği de seslerinin özelliklerinden dolayı orkestra içerisinde eşit olarak dağıtılması zorunluluğudur. Buna şöyle bir eleştirel yaklaşımda bulunayım: Bağlama gibi kendi sazını çalmaktan aciz bir toplumun üflemeli çalgılar gibi son derece sistematik ve zor çalgıları çalabilmesini bekleyemeyiz. Hele günümüzdeki bu hazırcılık ve tembellikle. O nedenle öğretecek eleman da yetiştirilemeyince de en kolay yol kapatmak tabii. Kapatsınlar bakalım. Ne güzel okullar olmasaydı Milli Eğitim Bakanlığı'nı yönetmek ne kadar da kolay olurdu değil mi?

3. Uzman Görüşü: Öncelikle Üflemeli Çalgı Eğitimsi olarak yetiştirilecek Öğretim Elemanlarının konservatuvarlardan mı; yoksa müzik bölümlerinden mi olacağı konusu var. Konservatuvar öğrencilerinin çalgı eğitimsi olabilmeleri için de öğitimsilerin çalgılarına çok iyi hakim olabilmeleri gerekir. Belki konservatuvar içerisinde sanatçı ve eğitimci bölümleri seçmeli olabilir ve öğrenciler daha okulda eğitim-öğretim görürken bu yönde yetiştirilebilirler. Yani, eğitimcilik alanını seçen öğrenciler daha okuldayken bu alanda tam donanımlı olarak yetiştirilerek yeni bir istihdam alanı oluşturulabilir.

4. Uzman Görüşü: Kapatılmasını doğru bulmuyorum. Gerekirse yurtdışından temin edilmelidir.

5. Uzman Görüşü: Ülkemizdeki bazı konservatuvarlarda öğretim görevlisi sıkıntısı nedeniyle bazı sanat dallarının kapatılma aşamasına gelmiş olması üzüntü vericidir. Gerekli istihdam şartları aynı şekilde bizim konservatuvarımızda da sürdüğü halde geçtiğimiz

yıllarda üflemeli çalgılar ana sanat dalımıza saksafon ve tuba olmak üzere iki yeni sanat dalı ilave etmiş durumdayız. Yani şartlar ne olursa olsun sistemin aksamaması ve işlemesi için gerekli güven, özgüven ve motivasyonun sağlanabileceğini, bu şartlarda dahi ideallere sarılarak sistemin işletilebileceğinin örneğini görmekteyiz.
6. Uzman Görüşü: Bu soru ile ilgili görüş belirtilmemiştir.
7. Uzman Görüşü: Bu soru ile ilgili görüş belirtilmemiştir.
8. Uzman Görüşü: Bu soru ile ilgili görüş belirtmemiştir.

3.2 İKİNCİ ALT PROBLEME İLİŞKİN BULGULAR

3.2.1. Beck Kaygı Ölçeği Sonuçlarının Değerlendirilmesi

Kaygı sözcüğünün kökeni eski Yunanca “Anxietas” olup; endişe, korku, merak anlamlarına gelmektedir. Günümüzde kaygı, bir bireyin birey olarak varlığı için esas olarak kabul ettiği bazı değerlerin, belirsiz ve baş edemeyeceği tehditler altında kalışının anlaşılması ve hissedilmesi durumudur.

“Çağımız insanında kaygı, bireyin kendi varlığına veya özdeşim yaptığı şeylere yönelik çeşitli yıkıcı, bozucu durumlara karşı bir tepkisidir. Hafif düzeydeki kaygı yapıcı olabilirken; şiddetli boyutlara vardığında yıkıcı olabilir.” (Sünter, Aker ve Peşken; 2007. s. 77-85.)

“Anksiyete (Kaygı=Bunaltı); herkes tarafından belli zamanlarda yaşanan ve yaşamın her döneminde ortaya çıkabilecek bir durumdur.” (Günay ve ark. 2008: s. 425-427.)

“Bireyi olumsuz etkileyen duygular kişide kaygı meydana getirir.” (Çakmak ve Hevedanlı, 2005; Yalçın, 1997: s. 150-152.)

Beck Kaygı Ölçeği (BKÖ) bireylerin yaşadığı kaygı belirtilerinin sıklığının belirlenmesi için kişinin tek başına da uygulayabileceği bir ölçektir. Kaygı durumunda görülen bedensel, duygusal, bilişsel ve güdüsel belirtileri ölçen 21 maddeden oluşan bir kendini değerlendirme ölçeğidir. Bu ölçek, kaygı belirtilerinin

şiddetini belirlemek amacıyla kullanılan likert tipi bir ölçektir. Puan ranjı 0-63 tür.

0-7 Puan: Minimal (Çok Hafif) düzeyde kaygı belirtileri

8-15 Puan: Hafif düzeyde kaygı belirtileri

16-25 Puan: Orta düzeyde kaygı belirtileri

26-63 Puan: İleri (Ciddi) düzeyde kaygı belirtileri

Daha sonra, 1988 yılında Beck ve arkadaşları tarafından geliştirilmiş ve Türkçeye uyarlaması Ulusoy ve arkadaşları tarafından yapılmıştır. (1993) Ölçeğin yeterli düzeyde güvenilirlik ve geçerliğe sahip olduğu belirlenmiştir.

Beck Kaygı Ölçeği 22 erkek, 18 kız mezun olmak üzere toplam 40 mezuna uygulanmıştır. Kaygı ölçeği uygulanan mezunların % 55'ini erkek, % 45'ini de kız mezunlar oluşturmuştur. Yaş ortalaması; 26-30 arasındadır. 40 mezunun % 5'inin hafif, % 50'sinin orta, % 45'inin ciddi düzeyde kaygı durumuna sahip oldukları belirlenmiştir.

18 kız mezuna uygulanan Beck Kaygı Ölçeğinin sonuçlarına göre kız mezunların erkek mezunlara oranla çok daha fazla ve yoğun olarak iyi bir gelecek kuramama, ekonomik özgürlüklerini kazanamama, uzun yıllar işsiz kalma, yoğun çevre baskısı, kendi hayatlarına istedikleri yönü verememe gibi çeşitli kaygı durumları yaşadıkları belirlenmiştir.

Diğer yandan, 22 erkek mezuna uygulanan Beck Kaygı Ölçeğinin sonuçlarına göre de erkek mezunların kız mezunlardan daha az kaygı yaşadıkları, psikolojik açıdan daha rahat oldukları gözlenmiştir. Bunun nedeni de çeşitli özel günlerde, yemeklerde, balolarda, düğünlerde, eğlence kulüpleri vb. yerlerde fon müzisyenliği, stüdyo müzisyenliği yapabilme olanaklarını bulabilmeleri, kız mezunlara göre daha özgür olabilme ve daha fazla iş olanaklarına sahip olabilmelerinden kaynaklanmaktadır. Ayrıca bu

duruma ek olarak; erkek mezunlarda çevre baskısı kız mezunlara oranla çok daha az yaşanmaktadır.

Değerlendirme sonuçlarına göre, uzun yıllar işsiz kalmak, mezuniyet sonrası bir türlü sanatını icra edememiş olmanın sıkıntısına bağlı olarak kendilerini alanlarında çok daha iyi bir düzeye getirebilmek için yüksek lisans/doktora programlarına başlamak hem kız hem de erkek mezunlar için az da olsa psikolojik açıdan rahatlama dönemi olmaktadır. Yüksek lisans eğitimi kişinin alanında kendisini geliştirmesini, çalgısında ilerlemesini sağlamakta bu da kişinin özgüvenini artırmaktadır.

Tablo 8. Mezunların Kaygı (Anksiyete) Durumları (N=40)

CİNSİYET	KAYGI DURUMU	SAYI	YÜZDE (%)	TOPLAM
ERKEK	Hafif Düzeyde	22	55	40
KIZ	İleri Düzeyde	18	45	100

Beck Kaygı (Anksiyete) Düzeyi Puan Ortalaması= $359/13 = 27,6$

Beck Kaygı (Anksiyete) Düzeyi Standart Sapma= $12,17$

Üflemeli Çalgılar Ana Sanat Dalı Mezunlarının İşsizlik ve İstihdam Kaygılarını belirlemek amacıyla kırk mezuna yirmi sorudan oluşan bir anket uygulanmıştır. (Bkz. Ek-2). Anket sorularına verilen cevaplar incelendiğinde;

- Üflemeli Çalgı seçiminde öğrencinin isteği de dikkate alınmalıdır.
- Üflemeli Çalgılar Anasanat Dalı'nda öğretim görevlisi sıkıntısı yaşanmaktadır. Bu nedenle de bazı üflemeli çalgılar sanat dalları kapatılmaktadır.
- Konservatuvar üflemeli çalgılar anasanat dalı mezunlarının mezuniyetleri sonrasında girecekleri bazı sınavlar için (ALES, ÜDS, KPDS) var olan altyapı yetersizliklerini giderebilmek için yabancı dil ve genel kültür derslerine özel önem verilmelidir.
- İşsizlik sorununa çözüm için mezunları Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri'nde, Eğitim Fakültesi Müzik Bölümleri'nde; pedagojik formasyon sertifikası verilerek müzik öğretmeni olarak istihdam edilebilmeleri sağlanmalıdır.
- Kişinin çalgısında yeterli düzeyde olmasına rağmen, kadro bulamama sıkıntısı nedeniyle istihdam edilmemesi çalgısını tamamen bırakma aşamasına gelmesine ve yoğun kaygı yaşamasına neden olmaktadır.
- Mezunların öğrenim hayatları boyunca birlikte çalıştıkları öğretim elemanının istihdam konusunda hiçbir katkısının olmadığı sonuçlarına ulaşılmıştır.

3.3 ÜÇÜNCÜ ALT PROBLEME İLİŞKİN BULGULAR

Konuyla ilgili olarak, 6 mezun ailesine yapılandırılmamış görüşme uygulanmıştır. Yapılandırılmamış görüşme yapmaktaki amaç kişilerin görüşlerini ve duygularını serbestçe ifade edebilmelerini sağlamaktır. Ailelerle yapılan görüşmelerden çıkan sonuçlar şöyle özetlenebilir: Öncelikle çocuklarının müzik eğitimi alma isteklerine anlayış göstererek bu alanda öğrenim görmelerine destek verilmektedir. Ailelerin ekonomik durumlarına bakıldığında genelinin yüksek gelire sahip olmadığı görülmüş çocuklarının eğitimi için pek çok konuda özverili davrandıkları anlaşılmıştır. Bunun sonucunda mezun olan sanatçı adayları çocuklarının işsizlik sorunuyla karşı

karşıya kalmaları hem aile hem de mezun açısından psikolojik sorunlara neden olmaktadır.

3.3.1. MEZUN AİLELERİNİN GÖRÜŞLERİ:

3.3.1.1 Birinci Mezun Ailesi Görüşü:

İki çocuğu da konservatuvar üflemeli çalgılar anasanat dalından mezun olan bir annenin görüşleri ve tespitleri oldukça dikkat çekici:

“Çocuklarımın isteği üzerine yeteneklerinden emin olduğum için sevdikleri alanda eğitim görmeleri, oldukça sıkıntılı ve masraflı bir okul olan konservatuara gönderdik. Uzun ve disiplinli eğitimleri sırasında maddi, manevi anlamda her zaman yanlarında olduk. Başarılı olarak okullarından mezun oldular. Asıl sorun da bundan sonra başladı. Mezuniyetlerinin üzerinden üç yıl gibi uzunca bir süre geçmesine rağmen maalesef alanlarında istihdam edilemediler. Bu durum hem çocuklarımızı hem de bizleri son derece mutsuz etti. Bu gençler ya orkestra sanatçısı olarak görev yapacaklardı ya da konservatuarlarda öğretim görevlisi olacaklardı. Karşımıza bir kadro sorunu çıktı. Üflemeli çalgılar kadrolarının dolu oluşu, yeni kadroların açılmayışı işsizlik sorununu gündeme getirdi. Bu kadar yıllık emeğin sonucunda işsiz kalmak gençlerin çalgılarından soğumasına, tüm emeklerinin boşa gitmiş hissetmesine sebep oldu. Hem gençlerin hem de ailelerin keşke konservatuarda okumasaydım ya da keşke çocuğumu bu alana yönlendirmeseydim fikrini ortaya çıkardı. Gençlerin mezun olduktan sonra kendilerini ekonomik anlamda yetersiz, ailelerinin üzerine yük gibi ve değersiz hissetmesine neden oldu. Peki, bizler bu durum karşısında neler yapmalıyız? Sanatçı yetiştiren bir okula çocuklarımızı boşuna mı göndermiş olduk? Çocuklarımızın sevdikleri ve yetenekli oldukları alanda eğitime destek olmakla hata mı ettik? Ayrıca bu mezunların pedagojik formasyonları olmadığı için müzik öğretmenliği yapabilme hakları bile engelleniyor. Yetkililer bu konuda ne yapmayı düşünüyor?”

3.3.1.2. İkinci Mezun Ailesi Görüşü:

“Anasınıfı’ndan itibaren konservatuvar eğitimi almak isteyen bunu da üflemeli bir çalgı çalma isteğini bu okulun sınavlarını başarıyla kazanarak gerçekleştiren bir çocuğun ailesiyiz. Hayatındaki tek idealinin müzik olduğunu söyleyen bir kişinin bunu başarması ailesi olarak bizleri ve çocuğumuzu çok mutlu etmişti. Konservatuara giriş sınavının sonunda çalgı seçimi aşamasında çok istediği flütün yerine trompetin kendisine uygun görülmesiyle ilk hayal kırıklığını yaşamış oldu. Çünkü o güne kadar bu çalgı hakkında hiçbir bilgisi yoktu. Belli bir süre sonra çalgısını tanımaya başladığı bir dönemde trompet hocalarının okuldan ayrılması nedeniyle bir şaşkınlık yaşadı. Yeni bir hoca sağlanabilmesi de dört aylık bir süreyi buldu. Bu arada da ne yazık ki bir dönem çoktan geride kalmıştı. Tam derslere tekrar başlayacakları sırada dişlerinin trompet çalmaya uygun olmadığı ve mutlaka ortodontik tedavi görmesi gerektiği belirtildi. Bir yıl süreyle bu tedaviyi yaptırdık ve bu süre içerisinde çalgısını çalamadı. Bir buçuk yıla yakın bir zaman eksik kalan çalgı eğitimini insanüstü bir gayretle üç ayda başarıyla tamamlayarak lise devresinden mezun oldu. Lisans devresinden de herhangi bir sorun yaşamadan başarıyla mezun oldu.

Asıl sorun lisans devresi mezuniyetinden sonra başladı. Başarıyla tamamlanmış bir eğitimin ardından doğal olarak iş beklentisi başladı. Ama ne yazık ki orkestraların açmış olduğu sınavlar genellikle yaylı çalgılar için oluyordu. Üflemeli çalgılar için ise dört yıl gibi uzunca bir süreden sonra bir ya da iki kişi için açılıyordu. İşsizlik süreci arttıkça kaygılar da giderek artıyordu. Çocuğumuz içinde bulunduğu yoğun kaygı durumundan biraz olsun kurtulabilmek için yüksek lisans yapmaya karar verdi. Yüksek Lisans programları içinde açılan sınav sayısı yok denecek kadar azdı. Mezuniyet sonrasında iki yıl gibi uzunca bir bekleme sürecinden sonra çocuğumuz bir üniversitenin açmış olduğu beş aşamalı oldukça zor bir yüksek lisans sınavını başarılı bir şekilde kazandı. Yüksek Lisansının ilk yılında psikolojik

anlamda oldukça rahattı. Çünkü alanında iki yıl daha uzmanlaşabilme hakkını elde edebilmiş olmanın mutluluğunu yaşıyordu. Yüksek Lisansının ilk yılını da başarıyla tamamlayarak tez aşamasına geçmeye hak kazandı. Tez aşamasına geçmesiyle birlikte iki yıl önce yaşamış olduğu kaygılar tekrar ortaya çıkmaya başladı. Bu sefer de zihninde acaba tez savunmasında başarılı olabilecek miyim, Yüksek Lisans programından mezun olabilecek miyim, Mezun olduktan sonra gelecek garantisi olabilecek, kendimi artık ekonomik anlamda tamamen güvende hissedebileceğim bir işe sahip olabilecek miyim? Gibi sorular oluşmaya başladı. Bu sorular bazı zamanlarda çocuğumuzun özgüveninin zedelenmesine, kendisini hala değersizmiş gibi, sanki biz ailesinin üzerine hala yük oluyormuş gibi hissetmesine neden oluyordu.

Bir taraftan yüksek lisans mezuniyet tezini toparlayabilmenin yoğunluğu içerisindeyken bir taraftan başka bir şehirde eğitimcilik için gerekli olan pedagojik formasyon programının derslerini alıyor bir taraftan da çalgı eğitimciliği yapmaya çalışıyor. Bizler ailesi olarak bazı zamanlarda çocuğumuz için hem endişeleniyor hem de çok üzülmüyoruz. Ayrıca; bu kadar emek ve zorlu bir eğitimin sonucunun böyle olmaması gerektiğini düşünüyoruz.

3.3.1.3 Üçüncü Mezun Ailesi Görüşü:

“Trombon sanat dalı mezunu bir gencin babasıyım. Uzun yıllar süren eğitimi süresince pek çok maddi ve manevi sıkıntıları ailesi olarak bizde onunla birlikte yaşadık. Her zaman çocuğumuzla gurur duyarak bir sanatçının ailesi olmakla da mutlu olduk. Mezuniyet sonrasında bu mutluluk yerini endişeye bırakmaya başladı. Aradan geçen altı yılın sonunda işsiz olmanın yarattığı psikolojik sorunlarla boğuşan, gelecekte umutsuz bir gence destek olmaya çalışan; bu konuda da pek başarılı olamayan bir aileye dönüştük. 28 yaşına gelmiş bir erkeğin ailesinin eline bakıyor olması elbette ağır geliyor. İşsizliğe çözüm olarak ta maalesef elimizden pek bir şey gelmiyor. Böyle

devam ederse yıllarca alınan çalgı eğitimini bir kenara bırakarak alanıyla hiçbir ilgisi olmayan çok farklı bir işte çalışarak hayatını sürdürmesi gerekecek...

3.3.1.4 Dördüncü Mezun Ailesi Görüşü:

“Üflemeli çalgılar anasanat dalına bağlı klarinet sanat dalı mezunu bir sanatçının ailesi olarak; çocuğumuzun ülkemizde değil, yurtdışında eğitimine devam etmesi ve çalışması gerektiğini düşünüyoruz.”

3.3.1.5 Beşinci Mezun Ailesi Görüşü

“Üflemeli çalgılar anasanat dalı fagot sanat dalından on yıl önce mezun olan bir gencin ailesiyiz. Evladımız mezuniyetinin üzerinden bu kadar yıl geçmesine rağmen hala alanında çalışabilme olanağını bulamadı. Hayatını düzene koyamamanın sıkıntısını yaşayan, ekonomik özgürlüğünü otuzlu yaşlarında elde edememiş bir gencin ruhsal durumunu onunla birlikte yaşamayanlar bilemezler.

Onları ayakta tutan sanırım müziğe olan sevgileri. Bizleri çok daha fazla üzen durum ise, yetkililerin bu sorunları görmezden gelmeleri ve çözüm için hiçbir çaba göstermemeleridir.

3.3.1.6. Altıncı Mezun Ailesi Görüşü

“Trompet sanat dalı mezunu bir gencin ailesi olarak; çocuğumuzun beş yıldır işsiz olmasının sıkıntılarını birlikte yaşıyoruz. Bu sorunun çözümü için neler yapabileceğimiz konusunda uğraşlarımız sonuçsuz kalıyor.

Uzun ve zorlu bir eğitimin sonucunda okulundan başarılı bir şekilde mezun olan sanatçının alanında çalışma olanağı bulamaması ister istemez hepimizin kaygı duymasına neden oluyor. Bu kaygı zamanla ruhsal çöküntüye dönüşüyor. Bu durumda olan bir gencin ailesiyle birlikte geçirdiği bir günün çokta kolay olmadığını biliyoruz, çünkü çocuğumuzun yaşadığı sıkıntıları görüyor, elimizden geldiği kadar destek olmaya çalışıyoruz. Ne kadar anlayışlı olsak ta bu yeterli

olmuyor. Günün değişik saatlerinde öfke patlamaları şeklinde davranışlarına tanık oluyoruz. Çalgısını çalışmak istemiyor, içine kapanıyor. Sosyal ortamlardan giderek uzaklaşıyor, evimize gelen misafirlerin yanına gelmek istemiyor. Birisinin “Hala iş bulamadın mı? Keşke konservatuar okumasaydı, yazık ettiniz bu çocuğa!” sözleri bizleri de derinden yaralıyor. Hata yapıp yapmadığımızı sorgular duruma geldik. Belki de ülkemizdeki pek çok üniversite mezununun yaşadığı işsizlik sorununu bizde yaşıyoruz. Müzik dışında bir alanda iş başvurusu yaptığında: “Bizim trompet çalan bir müzisyene ihtiyacımız yok!” yanıtını alıyor.

Alanlarında şans eseri ücretli olarak çalışabilme olanağı bulduklarında ise; ya çok düşük ücret öneriliyor, ya da kadrolu olan öğretim görevlileri tarafından aşağılanarak daha fazla baskı altına giriyor.

3.4 DÖRDÜNCÜ ALT PROBLEME İLİŞKİN BULGULAR

Konservatuar üflemeli çalgılar anasanat dalı mezunlarından iki kişiye yapılandırılmamış görüşme uygulanmıştır. (Bkz. Ek-3.)

3.4.1. Birinci Mezun Görüşü

“1999 yılında Anadolu Üniversitesi Devlet Konservatuarı Üflemeli Çalgılar Anasanat Dalı'nın açmış olduğu özel yetenek sınavını kazanarak Korno, Klarnet ve Trompet sanat dallarına lise devresi öğrencisi olarak kabul edilerek eğitim, öğretimimize başladık. Öğretim elemanlarımızla yapmış olduğumuz disiplinli, zor ve büyük özveriyle geçirdiğimiz üç yıllık yoğun çalgı derslerimizin ardından çalgılarımızda teknik anlamda uzmanlaşarak öncelikle lise devresinden başarıyla mezun olduk. Lise devresi mezuniyetimizin hemen ardından bizi üç ay sonra “ lisans devresine geçiş sınavı” bekliyordu. Çalgılarımıza hiçbir zaman ara vermememiz gerektiğini, bu sınavın bizim geleceğimizi yönlendirecek ve meslek hayatımıza devam edebilmemiz için dönüm noktası olduğunu bilerek bireysel

çalğı çalışmalarımıza uzun bir yaz tatili dönemi süresince hiçbir şekilde aksatmadan devam ettik. Çünkü bizim mesleğimizin disiplin, özveri mesleği olduğunu, aksatılan bir günün dahi telafisinin çok zor olacağını bilincindeydik. Ortalama üç ay süren yoğun bir çalışmanın ardından lisans devresine geçiş sınavını da kazanarak lisans devresi eğitimimize başladık. Lisans devresi öğrencisi olduğumuz için çok mutluyduk.

Ayrıca; bizler bu dönemi kendimiz için avantaj, kendimizi çalgılarımızda daha üst seviyeye getirebilmek anlamında önemli bir fırsat olarak görüyorduk. Lise devresinde almış olduğumuz birçok teori içerikli derslerimiz (armoni, temel müzik teorisi, form bilgisi, solfej vb.) lisans devresi programında olmadığından bireysel çalgı çalışmalarımıza, öğretim elemanlarımız ile birlikte çalgı derslerimize lise devresine oranla daha fazla zaman ayırabileceğimizi düşünüyorduk. Lise devresine ek olarak almış olduğumuz dört yıllık eğitimimizin ardından lisans devresinden mezun olmaya hak kazanabilmemiz için mezuniyet resitaline hazırlanmaya başladık. Doksan dakikalık çok uzun, yorucu bir performansın sonunda lisans devresinden de başarılı bir şekilde mezun olduk. Artık bizleri çok zorlu ve aşılması gereken pek çok engelin olduğu bir hayat mücadelesi bekliyordu.

3.4.2 İkinci Mezun Görüşü

Üniversite mezuniyet törenlerinde sevinç ve üzüntü bir arada yaşanır. Bir tarafta çalgılarında yıllarca kendilerini yetiştirmiş ve ulaşılabilir en iyi aşamaya gelerek, mezuniyet resitalerinde kendilerini en iyi şekilde gösterebilmiş olmanın haklı gururu ve mutluluğu, bir taraftan da mezuniyet diplomalarını aldıktan sonra mezun öğrencilerin aklında acaba bizler kaç yıl işsiz kalacağız? Hiçbir genel kültür alt yapımız olmadığı için geleceğimiz üzerinde çok önemli ve olumsuz engeller oluşturan ÜDS-KPDS, ALES gibi sınavları kendi çabalarımızla, kendimizi geliştirmeye çalışarak ne

kadar sürede başarabileceğiz? Acaba alanımızda uzmanlaşabilmek, akademik anlamda kariyer yapabilmemiz için (Yüksek Lisans/ Doktora) önümüze mutlaka sağlamamız gereken en önemli şart olarak getirilen sınavların baraj puanlarını alabilecek miyiz? Gibi olumsuz sorular oluşmaktadır.

“ Birçok engeli aşarak mezun olan öğrencilerin mezuniyet sevinci ve çoğunun iş bulamayacağı acı gerçeği artık daha fazla göz ardı edilmemelidir. Çocuklarımızı okutup, onların yıllarca işsiz kalmasına göz yummanın utancından bir an önce kurtulmalıyız.” (Şahin, 2005: 16 (3) s.190-194.)

Bizler konservatuar mezunları olarak yıllarca çalgılarımızda eğitim görerek, uzmanlaşarak sanatımızı icra edebilmek için mücadele ediyoruz. Ancak; özellikle de üflemeli çalgılar anasanat dalından mezun olduğumuz için, istihdam alanlarımızda diğer sanat dallarına oranla giderek daralmaktadır. Pek çoğumuz sıcak bakmamıza, bu amaç için eğitim almadığımızı düşünmemize, bilmemize rağmen uzun yıllar alanlarımızda hiçbir şekilde istihdam edilme olanağını bulamadığımız ve psikolojimizin daha fazla bozulmaması için en son seçenek olarak “müzik öğretmenliği” yapabilme hakkına sahip olmayı amaçlamaktayız. Bu en son seçeneğimizi değerlendirebilmek, amacımızı gerçekleştirebilmemiz içinde öncelikle pedagojik formasyon programını başarıyla tamamlayarak Milli Eğitim Bakanlığı'nın bölüm mezunlarına zorunlu gördüğü öğretmenlik sertifikasını almaya hak kazanabilmek; ardından da öğretmenlik yapabilmek için her öğretmen adayının girmesi gereken KPSS sınavından her branş için ayrı olarak belirlenen baraj puanı olarak başarılı olmamız gerekmektedir. Türkçe, Matematik, Tarih, Coğrafya, Temel Yurttaşlık Bilgileri ve Anayasa'dan oluşan Genel Yetenek ve Genel Kültür sınavından buna ek olarak ta Eğitim Bilimleri adı altında çok farklı ve oldukça zor ve eksik olduğumuz alanlardan sınava girip başarılı olarak müzik öğretmeni olabilme hakkını çok zorlu yollardan geçerek elde etmekteyiz.

Kamu Personeli Seçme Sınavı (KPSS) Müzik Öğretmenliği için en azından Eğitim Fakültesi'ndeki eğitimleri süresince Eğitim Bilimleri derslerini (pedagojik formasyon derslerini) alarak mezun olan Müzik Öğretmeni adaylarının dahi çok zorlandığı, yıllarca bu sınav için kendi çabalarıyla, dersane ya da özel derslerin desteğiyle uğraşmakta ve başarısız sonuçlar elde etmektedirler. Üç-dört yıl gibi uzunca bir mücadelenin, yoğun çalışmanın ardından müzik alanı için gerekli olan 55-65 arası bir puanı ancak alabilmektedirler. Biz konservatuvar mezunlarının Kamu Personeli Seçme Sınavı (KPSS) kapsamındaki derslerin hiçbirisiyle ilgili daha önce eğitim almamış olmamız, Eğitim Bilimleri derslerine ise tamamen yabancı olmamız bu sınavdaki başarılarımızı giderek düşürmektedir. Tıpkı bizler de her başarılı üniversite mezunu gibi mezuniyetimizin ardından en kısa sürede mesleğimizi elde edip geleceğimizi güvence altına alabilmeyi istiyoruz. Ancak; önümüzde çok büyük engeller oluşturan sınavlar ve defalarca elde ettiğimiz başarısız sonuçlar bizi hayallerimizden, çalışma hayatından ve en önemlisi de çalgımızdan giderek uzaklaşmamızı sağlamakta, hatta tamamen bırakma aşamasına kadar getirmektedir.

İkinci alt probleme ilişkin saptanan bulgulara yönelik olarak; konservatuvar üflemeli çalgılar anasanat dalından mezun olmuş iki mezun ile yapılan görüşmenin sonucunda mezunların içinde buldukları durumun ne kadar ciddi, olumsuz sonuçlar ortaya koyduğu açıkça görülmektedir. Her iki mezunun da ortak görüşlerini dile getirecek olursak:

Hepimiz tarafından bilinen odur ki: biz insanlar için her şeyin başı sağlıktır. Ancak; ruh sağlığı (insanın psikolojik olarak kendisini mutlu ve huzurlu hissedebilmesi), psikolojik durum beden sağlığına oranla çok daha fazla önem taşımaktadır. İşsizlik süreci uzadıkça mezuniyet töreninin, alınan diplomanın ardından geçen zaman artmaya başladıkça yıllarca verilen emeklere, özverili çalgı eğitimine, bu kadar disiplinli bir sürecin sonunda acıma duygusu yaşamaya başlanmasına,

alınan diplomanın ise sadece mezuniyetin sembolü olarak görme karamsarlığının yaşanmasına neden olmaktadır.

Konservatuvar üflemeli çalgılar anasanat dalı gibi oldukça zor bir anasanat dalından üç yıl lise devresi ve buna ek olarak ta dört yıllık lisans devresi olmak üzere toplam yedi yıl gibi uzun süreli, yorucu ve disiplinli bir eğitim sürecinin ardından mezun olmamıza çok kısa bir süre sevinebildik. Mezuniyet töreninin ve alınan diplomanın üzerinden geçen her gün psikolojimizi olumsuz yönde etkiliyor, günler bizim için bir türlü geçmek bilmiyor, zamanımızın büyük bir bölümü evde geçtiğinden sürekli odamızda oturmak, televizyon izlemek, saatlerce uyumaktan başka yapabileceğimiz hiçbir şeyin olamayacağını düşünmeye başlıyorduk. İşsizlik ve istihdam konularıyla ilgili televizyon programları, aile bireyleri ve çevremizde bulunan diğer kişilerin işsizlik sorunlarıyla ilgili çözüm önerilerine ilişkin soruları bizlerin içimize kapanmamıza, insanlardan giderek uzaklaşarak anti sosyal bir kimliğe bürünmemize en sonunda da depresyona kadar varabilen ağır bir duygusal durum bozukluğu yaşamamıza neden olmaktadır. Ayrıca; yılbaşı, bayram gibi özel günlerde evimize gelen misafirlerin, akrabaların:

“Bildiğimiz kadarıyla sizin çocuklarınız bundan birkaç yıl önce konservatuardan mezun olmuşlardı. Şu anda ne yapıyorlar? Kendi hayatlarını güvence altına alabilecek bir iş bulabildiler mi? Ekonomik özgürlüklerini kazanabildiler mi? Konservatuvar mezunlarının çok başarılı olmalarına, zor bir bölüm bitirmelerine rağmen herhangi bir üniversitenin bünyesinde öğretim görevlisi olarak ya da orkestra sanatçısı olarak istihdam edilebilmeleri çok zor, çocuklarınızın geleceklerini güvence altına alabilmek için birilerinden herhangi bir yardım isteyebildiniz mi? Artık günümüzde tanıdık birisinin desteği olmadan iş hayatına atılabilmek neredeyse olanaksız! Bu konuda onlar için ne yapmayı düşünüyorsunuz? Aslında bizler bir komşu, tanıdık, arkadaş, akraba olarak size az da olsa destek olmaya çalışabiliriz. Çocuklarınızın Ölçme Seçme ve Yerleştirme Merkezi (ÖSYM) tarafından yapılan, üniversitelerin tüm lisans devresinden mezun olmuş; ayrıca öğretmen adaylarının da bu sınava girme zorunluluğunun bulunduğu

Kamu Personeli Seçme Sınavı'na (KPSS) girmelerini, Milli Eğitim Bakanlığı'nın Müzik Öğretmenliği için belirlemiş olduğu son derece düşük taban puanı alarak Öğretmenlik yapma hakkına sahip olabilmeleri fikrine nasıl bakıyorsunuz? Bizlerin fikrine göre bu zamanda özellikle de bir bayan için en ideal meslek öğretmenliktir. Eğer öğretmenliğin dışında orkestralarda veya üniversitelerde çalışırlarsa ileride pek çok sorunla karşılaşabilirler. Akademisyenlik, Orkestra Sanatçılığı gibi meslekler çok zor, yoğun, yorucu, uzun saatler çalışmayı gerektirebilecek, belirli bir mesai saati olmayan, son derece düzensiz çalışma koşullarının olduğu mesleklerdir. İlerleyen yıllarda aile kurma, evlilik, ev sorumluluğu alma gibi ciddi kararlar vermeye başladıklarında bu meslekler özel hayatlarında da birçok sorunu beraberinde getirecektir. Çocuklarımız Müzik Öğretmeni oldukları takdirde yarıyıl ve üç aylık uzunca bir yaz tatilleri olacak, çalışma saatleri, özel hayatları son derece düzenli olacaktır. Bir de eskiden yıllardır Fen/Edebiyat Fakülteleri'nde olduğu gibi diğer bölüm mezunlarına da bazı üniversiteler tarafından Öğretmenlik Sertifika Programı adı altında Pedagojik Formasyon Dersleri verilmektedir. Herhangi bir üniversiteden bu program kapsamındaki dersleri alarak Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı İlköğretim Okulları ya da Liselerde Müzik Öğretmenliği yapabilme hakkına sahip olmaktadırlar. Ayrıca, üç yıl ilköğretim okullarında müzik öğretmenliği yaptıkları takdirde daha sonra kendileri de çalışmak isterlerse Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri veya Eğitim Fakültesi Müzik Bölümleri'nde "Ortaöğretim Alan Öğretmenliği" adı altında üflemeli çalgı eğitimcileri olarak ta istihdam edilmeleri sağlanabilmektedir."

Çevredeki kişilerin görüşlerinden de anladığımız kadarıyla, konservatuvar mezununun yapacağı en iyi iş müzik öğretmenliğidir. Bizler her ne kadar müzik öğretmenliğini düşünmemiş olsak ta gösterilen çözüm yolu budur.

"Konservatuvarlar son derece zor, yoğun bir eğitimle öğrencilerini çalgılarında uzmanlık aşamasına getirerek mezun eden sanat kurumlarıdır. Ancak; herhangi bir konservatuvar mezunu özellikle de üflemeli çalgılar ana sanat dalı gibi, istihdam alanı diğer ana sanat dallarına oranla oldukça dar, çalgı eğitimi aşamasının da son derece zorlu geçtiği bir mezunun alanında hiçbir şekilde istihdam edilmesi sağlanamayıp en son seçenek olarak "

Müzik Öğretmenliği” yapmayı düşünmek mecburiyetinde olması gerçekten de çok acı verici bir durumdur. Bize göre bu mezunların bu okulun sınavlarına girip, okulu bitirdikten sonra yapmak istedikleri öncelikli iş “ sanatçılık” tır. Bu son derece doğaldır. Çünkü bu mezunlar yıllar öncesinden, hatta çocukluk dönemlerinden itibaren çalgı sanatçısı olabilmeyi istediklerinden bu alanı meslek edinmeyi tercih etmişlerdir. Müzikle ilgili yetkili bütün kurumların bir araya gelerek, ortak kararlar alarak hareket etmeleri, konservatuar eğitimini daha da zorlaştırmaları, herkesin kolaylıkla mezun olmasına engel olmaları, başarıyla mezun olanları da bir an önce alanlarında istihdam edilmelerini sağlamalıdır. Konservatuarda yıllarca çalgısıyla bütünleşmiş en az yedi yılını bu işe vermiş bir mezunun müzik öğretmenliği yapmaya mahkum edilmesi o mezunun yıllarının hiçe sayılması, çalgısından soğuması hatta tamamen bırakma aşamasına kadar gelmesini sağladığından müzisyenler için tam bir işkencedir.”

Mezun görüşlerini de göz önünde bulundurarak özetleyecek olursak; ülkemizde sanat eğitimciliği derslerine gereken önemin, değer verilmediği, istihdam alanlarının çok sınırlı olduğu bilinen bir gerçektir. Özellikle de konservatuar üflemeli çalgılar anasanat dalı mezunlarının istihdam edilmeleri oldukça zordur.

Ayrıca, Milli Eğitim Bakanlığı’nın öğretmenlik hakkını birinci öncelikli olarak Eğitim Fakültesi Müzik Öğretmenliği Bölümü” mezunlarına vermiş olması konservatuar mezunlarının atanabilme şansını giderek düşürmektedir. Bu duruma ek olarak; ilköğretim okullarında müzik derslerine ek ders ücreti alabilmek amacıyla Sınıf Öğretmenleri, Matematik Öğretmenleri, Fen Bilgisi Öğretmenleri gibi değişik alan öğretmenlerinin girmesi de ne yazık ki ülkemizde müzik öğretmenine ve müzik dersine pek de ihtiyacın olmadığını, bu dersin öneminin çok az olduğunu açıkça göstermektedir. Sanat alanları dersleri ülkemizde gelecek vaat etmemektedir. Oysaki gerçek bu değildir.

Müzik, Resim dersleri eğitimciliği için atanabilen öğretmen sayısı çok azdır. Bizim ülkemizde daha çok öğrencilerin tüm eğitim hayatları boyunca girecekleri sınavlar için gerekli olacak olan Türkçe,

Matematik, Sosyal Bilgiler, İngilizce, Fen ve Teknoloji gibi alanlarda öğretmenlere ihtiyaç vardır. Seviye Belirleme Sınavı (SBS), Yükseköğretime Geçiş Sınavı (YGS), Kamu Personeli Seçme Sınavı (KPSS), Akademik Personel ve Lisansüstü Eğitimi Giriş Sınavı (ALES) gibi sınavlarda müzik bilgisi gerekli değildir. Müziği gereksiz olarak gören dar görüşlü kişilerin çokluğu üzücü bir durumdur. Müzik dersleri test çözülen dersler olmamalıdır. Öğrencilerin yaratıcılığını, yeteneklerini ortaya çıkaran, streslerini ortadan kaldıran zamanlar olarak kullanılmalıdır. İlköğretim birinci ve ikinci kademelerdeki müzik derslerinde kırk dakika gibi çok sınırlı bir süre içerisinde rahatlıkla herhangi bir şarkı çaldırılabilir, söyletilebilir, müzik dersi ve müzik eğitimciliği tüm öğretmenlerin rahatlıkla yapabileceği, son derece basit, zaman kaybına neden olan bir ders değildir. Konservatuvar okuyup, yıllarca işsiz kalacağını bilerek müzik öğretmenliği için mücadele etmek anlamsızdır. Eğer bir konservatuvar mezunu; “Ben mezun olduktan sonra istihdam sorunu yaşamak istemiyorum, geleceğimi mutlaka güvence altına almalıyım!” diyorsa Konservatuvar yerine Eğitim Fakültesi Müzik Bölümü’nden mezun olup, öğretmen olarak atanmalı, devlet güvencesine sahip olmalıdır. Yukarıda belirtilen durumlar, konservatuvar üflemeli çalgılar ana sanat dalı mezunlarının psikolojilerini gün geçtikçe bozmaya başlamaktadır. Psikolojik sorunların başında mezuniyet sonrasında alınan diplomaya acıma duygusu, “nasıl olsa bizler alanımızda iş olanağı bulup istihdam edilemeyeceğiz en iyisi arkadaş çevremizden birkaç kişiyle bir araya gelerek “Oda Müziği Grubu” oluşturarak kendi kendimize istihdam alanı yaratabilmeli, çeşitli üniversitelerin bünyesindeki ya da Büyükşehir Belediyelerinin açmış olduğu senfoni orkestralarında takviye olarak görev almalı, az bir ücret karşılığında sözleşmeli sanatçı statüsünde de olsa çalışma hakkını elde edebilmeliyiz.” Gibi öğrenilmiş çaresizlik içeren durumların yaşanması gelmektedir. Mezunlar, gün geçtikçe daha karamsar, içlerine kapanık, ümitsiz bir ruh haline bürünmektedirler. Kendileriyle

sohbet etmek isteyen arkadaşlarını, komşularını, aile büyüklerini, akrabalarını dışlamakta, insan ilişkilerinden giderek soyutlanmakta, anti sosyal bir yaşam tarzını tercih ederek kinci bir insan haline gelmektedirler. Bu olumsuz duygular yıllar geçtikçe, işsizlik süreci uzadıkça mezunlarda depresyona kadar gidebilecek çok ciddi psikolojik sorunlar, derin kaygılar oluşturmaktadır. Ayrıca; psikolojik sorunlar da ilerledikçe, sıkıntı ve stres giderek artmaya başlamakta, çeşitli mide rahatsızlıkları kanser gibi çok ağır bedensel rahatsızlıkların da ortaya çıkmasını doğrudan etkilemektedir.

3.5 BEŞİNCİ ALT PROBLEME İLİŞKİN BULGULAR

Akademik kariyerini sürdürmek isteyen ya da kadrolu bir işe sahip olmak isteyen akademik personel adaylarının karşısına çıkan en önemli sorunlardan birisi de başarılı olmak zorunda oldukları ALES (Akademik Personel ve Lisansüstü Eğitimi Giriş Sınavı) ve yabancı dil ÜDS (Üniversitelerarası Yabancı Dil Sınavı), KPDS (Kamu Personeli Yabancı Dil Sınavı) sınavlarıdır.

Farklı alanlardan mezun olan adayların ortak bir sınavla değerlendirilmesi en başından yanlıştır. Bu sınavlar için yeterli altyapıya sahip olmayan müzisyenler için başarılması neredeyse olanaksız olan sınavlardır ve bir şekilde başarılmak zorundadır. Bir müzisyen akademik kariyer yapmayı düşünüyorsa yeterli yabancı dil bilgisine sahip olmalıdır. Bunun altyapısı öğrencilik döneminde verilmeye başlanmalıdır. ALES sınavını başarabilmek müzik bölümü mezunları için çok daha zordur. Uzun yıllar genel kültür derslerinden uzak olarak mezun olan kişilerin bu sınavdan başarılı olmaları beklenemez. Mezunlarla yapılan görüşmelerin sonucunda birçoğunun başarısız olduğu ve başarılı olabilmenin de uzun yıllar aldığı gözlenmiştir.

Sonuç olarak; verilmeyen bir eğitimin sınavına girmek ve başarılı olunmasını istemek büyük bir haksızlıktır. Ayrıca; bu sınavların

kişinin bilgi ve becerisini ne kadar ölçebildiği de tartışılabilir. Konservatuar müzik bölümü mezunları bu sınavlardan tamamen muaf tutulmalı, ya da baraj puanları düşürülmelidir.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu araştırma; konservatuvarların üflemeli çalgılar anasanat dalı mezunlarının işsizlik ve istihdam kaygıları konusunda karşılaşılan güçlükler, mezunların içinde buldukları ruhsal durum, bunun aileler üzerindeki etkileri ve çözüm önerilerinin belirlenmesi amacıyla yapılmıştır.

Birinci alt problemle ilgili olarak saptanan bulgulardan da anlaşıldığı üzere, konservatuvar mezunlarının genelinde olduğu gibi üflemeli çalgılar anasanat dalı mezunlarının da işsizlik problemi vardır. Bu problemin çözümüne katkı sağlayabilmek için konservatuvarların, konservatuvarlardan mezun olmuş gençlerimizin istihdam edilebilecekleri alanlara sahip çıkmaları, bu istihdam alanlarına alınacak kişilerin yapılacak olan sınavları başarabilecek düzeyde yetiştirilmeleri sağlanmalıdır. Mezun öğrencilerin müzik ve genel kültür arasındaki bağı iyi kurup, iyi müzik yapabilmeyen bir yolunun da kültürlü olmaktan geçtiğini benimseyen, okuyan, araştıran, anlatan, okuduklarını yaptığı müziğe yansıtabilen kişiler olmaları gerekir.

Konservatuvarlar sadece sanatçı, çalgı eğitimcisi değil; aynı zamanda tonmeister, ses teknoloğu, kompozitör, müzikolog, bilimsel araştırmacı, notist mezun etmeli ve ihtiyaç olan alanlarda mezunların istihdam edilmeleri sağlanmalıdır. Her üniversite bünyesinde farklı bir konservatuvar açmak yerine uygun bölgelerde nitelikli konservatuvarlar oluşturulmalı ve buralarda nitelikli öğrenciler yetiştirilmelidir. Bu mezun öğrenciler, yüksek lisans eğitimlerini tamamladıktan sonra öğretim görevlisi (akademisyen) ya da orkestra sanatçısı olarak istihdam edilmelidirler.

Ayrıca; eğitim fakültesi müzik eğitimi bölümlerinin çalgı eğitimcisi ihtiyaçları alanlarında uzmanlaşmış konservatuvar mezunlarından karşılanabilir. Böylece üflemeli çalgılar ana sanat

dalının bu okullarda yaygınlaşması sağlanarak yeni bir istihdam alanı açılması sağlanabilir.

Konservatuvar mezunlarının müzik öğretmenliği yapabilmeleri için gerekli olan pedagojik formasyon kapsamındaki dersleri de ücretsiz olarak almaları sağlanarak, öğretmenlik yapabilme hakkı da verilmelidir.

Konservatuvarlar ve diğer müzik eğitimi veren kurumlar, sivil toplum kuruluşlarıyla bir araya gelerek elde edilen en son verilerle işsizlik sorunu, istihdam kaygıları ortaya konarak konu meclise götürülmelidir. Müzikhol veya gece kulüpleri gibi yerlerde müzik yapmaya mecbur kalan geleceğin kültür taşıyıcılarıyla, çalgı toplulukları, orkestra elemanları, üniversite personeli ve öğrencilerin aileleriyle birlikte dayanışma içerisinde tüm istihdam sorunları, kaygıları meclise taşınmalıdır. Meclis üyelerinin de çözüm yolu üretmeleri gerektiğinin farkına varmaları sağlanmalıdır.

İkinci alt problemle ilgili olarak, saptanan bulgulardan işsizlik sorunlarıyla karşı karşıya kalan mezunlar, mezuniyetlerinin üzerinden uzun yıllar geçmesine rağmen işsiz kalmaları sonucunda ruhsal bir çöküntüye uğramaktadırlar. Tüm çabaların sonuçsuz kalması üzerine çalgılarından giderek uzaklaşmaya ya da başka alanlara yönelmeye başlamaktadırlar. Ekonomik özgürlüğünü kazanamayan gençler gelecek kaygısı içine düşmektedirler. Bu ruh hali içerisinde bulunan kişilerden müzik yapmaları, sanatlarını icra etmeleri beklenemez.

Üçüncü alt problemle ilgili olarak saptanan bulgulardan; işsiz olan mezunların aileleri de son derece olumsuz etkilenmektedir. Belli bir yaşa gelmiş, üniversite mezunu müzisyenler kendilerini çaresiz, depresyonda, bezgin hissetmekte, ailelerine ekonomik anlamda katkıda bulunmak, kendi hayatlarına yön vermek isteyip bunu yapamamaları mezunların ailelerini de derinden yaralamaktadır. Ayrıca, çevre ve toplum baskıları da hem gençleri hem de ailelerini son derece olumsuz yönde etkilemektedir.

Dördüncü alt probleme ilişkin olarak saptanan bulgulardan; üflemeli çalgılar anasanat dalında yaşanan işsizlik ve istihdam sorunlarına yönelik olarak işsizlik-istihdam komisyonları oluşturulmalı, bu komisyonun yürüteceği çözüm amaçlı etkinliklere Türkiye'deki bütün konservatuvar yöneticilerinin ve akademik kadroların katılımları sağlanmalıdır.

Konservatuvarların en temel ve öncelikli amacı hiç kuşkusuz sanatçı yetiştirmek olmakla birlikte konservatuvar öğrencileri çok boyutlu eğitime, mezun edilmeye çalışılmalıdır. Konservatuvarların hem orkestra sanatçısı hem de çalgı eğitimcisi (Öğretim Görevlisi/Akademisyen) yetiştirdikleri, eğitimini aldığı çalgısının öğretmenliğini/eğitimciliğini yapacakları gerçeği de göz önünde bulundurulmalıdır. “Sanatçı aynı zamanda sanat eğitimcisidir!” düşüncesine dayalı olarak, müzik öğretmenliği için gerekli olan pedagojik formasyon dersleri, Psikoloji, Sosyoloji, Felsefe, Eğitim Bilimleri gibi dersler mutlaka ders programlarında yer almalıdır.

Mesleki müzik eğitimi veren kurumlarda (Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri, Eğitim Fakültesi Müzik Bölümleri) eğitimcilik yapabilecek, bu görevi rahatlıkla yürütebilecek uzmanlıkta yetişmiş olan sayısız konservatuvar mezunu vardır. Bu istihdam olanakları özellikle de üflemeli çalgılar ana sanat dalı mezunlarının sınırlı iş olanakları bulabildikleri düşünülerek mutlaka sağlanmalıdır.

Beşinci alt probleme ilişkin saptanan bulgulardan anlaşıldığı üzere, konservatuvar mezunlarının ÜDS-KPDS gibi yabancı dil sınavlarında başarılı olabilmeleri için yabancı dil eğitime ilk sınıflardan başlanarak mezuniyet aşamasına kadar ağırlık verilmelidir. Eğitim-Öğretim müfredatları yeniden gözden geçirilerek mezunların mezuniyetleri sonrasında girecekleri sınavlara yönelik olarak dersler konmalı, üniversite eğitiminin başlangıcında genel kültür derslerinin de eğitimi verilmeye başlanmalıdır. Eğer bu sağlanamıyorsa

mezunların gireceği sınavlar tamamen kaldırılmalı ya da baraj puanları düşürülmelidir. (Örnek ALES:55,ÜDS-KPDS 40 puan gibi).

Aksi takdirde mezunlar, akademik kariyer yapabilmek (Yüksek Lisans/ Doktora) ya da üniversitelerin öğretim görevliliği kadrolarına başvurabilmeleri için yıllarca kendi kendilerine mücadele etmek zorunda kalacaklardır. Bunun yanı sıra mezun öğrencilerin de işsizlik ve gelecek kaygısı yaşamamaları için üniversite öğrenciliği döneminde yapmaları gereken çok önemli çalışmalar vardır. Bunlar:

- Üflemeli Çalgılar Ana Sanat Dalı mezunlarının işsizlik ve gelecek kaygısı yaşamamaları için üniversite öğrencilikleri döneminde hem çalgılarında hem de genel kültür anlamında kendilerini sürekli yetiştirmeleri ve geliştirmeleri gerekmektedir.
- ÜDS-KPDS ve ALES sınavlarındaki başarılarının en az çalgılarındaki başarıları kadar önemli olduğunu, eğer bu sınavlardan istenen puanları alamazlarsa kadrolu olarak hiçbir yerde çalışma hakkını elde edemeyeceklerini, iyi bir iş sahibi olabilmek için sadece çalgı seviyelerinin (çalgılarındaki teknik uzmanlık derecelerinin) tek başına yeterli olmayacağını bilmeleri ve zamanla bunun farkına varabilmeleri,

Örneğin; açılan herhangi bir üniversitenin öğretim görevlisi kadrosuna ÜDS- KPDS ve ALES sınavlarından başvuru yapmayı düşündükleri üniversitenin (bu hangi üniversite olursa olsun) mutlaka belirlenen baraj puan ve üzerinde puan almış olmak şartını sağlamaları gerektiğinin bilincinde olmaları gerekmektedir. Bu sorun çözülmediği sürece konservatuar mezunlarının akademik kadrolarda görev alması olanaksız hale gelecektir.

İşsizlik sorununu çözemeyen mezunların, içinde buldukları kaygı durumunu düzeltmenin yolu sakinleştirici ilaçlar vermek değil; onlara alanlarında istihdam olanakları sağlayabilmektir.

Öğretim görevlisi yetersizliği nedeniyle konservatuarlarda üflemeli çalgılar ana sanat dalındaki bazı sanat dallarının eksik olması, yüksek lisans ve doktora programlarına öğrenci kabul edilememesi sorunları varken, diğer yandan iş bulamayan üflemeli çalgılar ana sanat dalı mezunlarının fazlalığı da ayrı bir çelişkidir. Konservatuvarlarımızda yabancı uyruklu öğretim elemanları görev yapmaktadırlar. Bu sanatçıların bilgi ve görgülerinden yararlanmak bizlere pek çok değer katmasına rağmen; istihdam alanını daralttıkları da bir gerçektir.

- Ülkemizdeki orkestraların pek çoğunda kadro eksiklikleri vardır. Bu eksikliklerin geçici olarak görevlendirilen sanatçılarla tamamlanması yerine, kadro sorunları çözülmeli ve yeni orkestralar kurulmalıdır.
- İstihdamın sağlanması için nitelikli mezunlar gerekmektedir. Bu mezunların yetiştirilmesi için konservatuvarların yapılarının tekrar gözden geçirilmesi gereklidir. Ülkemizdeki tüm müzik eğitimi veren kurumlar konservatuvarların çatısı altında toplanarak öğrenciler eğitimleri sırasında istekleri ve yetenekleri doğrultusunda yetiştirilmeli, mezuniyetleri sonrasında uzmanlık alanlarında mutlaka istihdam edilmelidirler.
- Üflemeli Çalgılar Anasanat Dalı'nda bazı sanat dallarındaki öğretim görevlisi eksikliklerinin tamamlanabilmesi için öğrencinin lisans devresinden başarıyla mezun olduğunu belgelemesi ve mezuniyet ortalamasının dikkate alınması yeterli olmalı, fakat yüksek lisans mezunlarına öncelik verilmelidir.
- Genelde konservatuvar mezunlarının, özelde üflemeli çalgılar ana sanat dalı mezunlarının Türkçe, Matematik, Yabancı Dil (İngilizce) gibi genel kültür derslerindeki altyapıları eksik ve çok zayıf olduğundan Devlet Opera ve Baleleri, Devlet Senfoni Orkestraları'nda, Üniversiteler bünyesinde akademik personel kadrolarına kabul edilebilmeleri için belirli bir düzeyde başarılı olmayı gerektiren “ALES sınavından en az yetmiş puan almış olmak” ve “ÜDS-KPDS sınavlarının herhangi birisinden elli puan almış

olmak” şartları ya bu alan mezunlarından tamamen kaldırılmalı ya da başarı düzeyi, altyapı yetersizliği göz önünde bulundurularak diğer alanlara oranla (Türk Dili ve Edebiyatı, Mühendislikler vb.) biraz daha düşük tutulmalıdır.

- Orkestralarda ve Üniversitelerde kadrolu olarak istihdamın sağlanabilmesi, konservatuvarlarda eksik üflemeli çalgılar sanat dallarının ve öğretim görevlilerinin tamamlanabilmesi için ALES sınavının taban puanı altmış puan; ÜDS-KPDS sınavlarının taban puanlarının kırk puan almış olmak şeklinde yeniden düzenlenmesi sağlanmalıdır.
- Üflemeli Çalgılar Ana Sanat Dalı’nda bazı sanat dallarındaki öğretim görevlisi eksikliklerinin tamamlanabilmesi için öğrencinin lisans devresinden başarıyla mezun olduğunu belgelemesi ve mezuniyet ortalamasının dikkate alınması yeterli olmalıdır.

Sonuç olarak; üflemeli çalgılar anasanat dalı mezunlarının ailelerinin büyük bir bölümü çocuklarını konservatuvarda okutmaktan pişmanlık duyduklarını belirtmekte, müziği bir hobi olarak yapmalarının daha doğru olacağı görüşünde birleşmektedirler. Böyle giderse gelecekte işsiz kalma korkusuyla konservatuvara yönelenlerde, özellikle de üflemeli çalgılar anasanat dalı mezunlarının sayısında belirgin bir oranda azalma görülecektir. Bu da sanat adına, müzik adına çok büyük bir kayıp olacaktır.

Ayrıca; üflemeli çalgılar anasanat dalı mezunlarının işsizlik ve istihdam sorunları nedeniyle yoğun kaygıları vardır. Bu durumun düzeltilmesi de mezunların istihdam edilmelerine bağlıdır.

KAYNAKÇA

- Akyüz, Y. (1994). *Türk Eğitim Tarihi*, Ankara: Kültür Koleji Yayınları, s.2.
- Armaner, N. (1986). *Yüksek Öğretim Gençliğinin Psikososyal Sorunları*, İstanbul: Milli Kültür Yayınları.
- Askerova, S. (2002). *Konservatuvar Eğitiminin Bilimsel ve Eğitsel Temelleri*, Afyonkarahisar: Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi Yayınları.
- Bayhan, V. (2001). *Üniversite Gençliğinin Sorunları ve Gelecek Tasarımı*, Ankara: 7. Sosyal Bilimler Kongresi, 21-23 Kasım 2001, Orta Doğu Teknik Üniversitesi.
- Bayhan, V. (2002). *Üniversite Gençliğinin Sosyolojik Profili*, Malatya: İnönü Üniversitesi Uygulaması
- Büyüköztürk, Ş. (2005). *Sosyal Bilimler İçin Veri Analizi El Kitabı ve İstatistik Araştırma Deseni*, Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık
- Canbaz, S., Sünter, A. T., Pekşen, Y. (2007). *Tıp Fakültesi Son Sınıf Öğrencilerinin Kaygı Düzeyleri ve Kaygı Düzeylerini Etkileyen Faktörler*, Genel Tıp Dergisi Sayı: 17, Cilt: 1, s. 15 – 19.
- Cüceloğlu, D. (1996). *İnsan ve Davranışı*, İstanbul: Remzi Kitabevi (6. Baskı).
- Çakmak, Ö., Hevedanlı, M. (2007). *Eğitim ve Fen Fakülteleri Biyoloji Bölümü Son Sınıf Öğrencilerinin Kaygı Düzeylerinin Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi*, Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi, Sayı:4, s. 15 – 19.
- Çalışır, F. (1997). *Çalgı Bilgisi*. İstanbul: Yeni Dağarcık Yayınları.
- Çavlav, Z. (1985). *Konservatuvar Mezunlarının Siyasetçilerin Amacı Hakkındaki Görüşleri*, (Yayımlanmış Doktora Tezi). Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi.
- Day, Robert A. (2005). *Bilimsel Makale Nasıl Yazılır, Nasıl Yayımlanır?* Ankara: Tübirak Yayınları.
- Doğan, İ. (1991). *Gençlik ve Gençlik Sorunları*, Ankara: Türk Aile Ansiklopedisi, Türkiye Cumhuriyeti Başbakanlık Aile Araştırma Kurumu, Cilt: 2.
- Durak, A. (1994). *Beck Kaygı (Umutsuzluk) Ölçeğinin Geçerlik ve Güvenirlilik Çalışması*, Kriz Dergisi, Sayı:2, s.2.
- Günay, O. ve ark. (2008). *Lise Son Sınıf Öğrencilerinde Durumluk ve Sürekli Kaygı (Anksiyete) Düzeyini Etkileyen Faktörler*, Sağlık Bilimleri Dergisi, Sayı:17, s.77- 85.

- Gültek, B. (1998). *Çalgı Eğitimi Üzerine Düşünceler*, Ankara: Sevda- Cenap AND Müzik Dergisi Yayınları/Müzikseverlerin Köşesi.
- Hisli, N (1998). *Beck Kaygı Ölçeğinin Geçerliği Üzerine Bir Çalışma*, Psikoloji Dergisi, Sayı:6, s. 118-126.
- Kale, N. (1990). *Türkiye’de Gençlik Sorunlarının Kaynakları ve Bu Sorunların Çözüm Yolları*, Ankara: Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi, Cilt: 23, sayı:2
- Karkın, K.(2004). *Türkiye’deki Müzik Kurumları Mezunlarının (Devlet Konservatuvarları) İşlevleri ve İstihdam Sorunları Üzerine Bir Çalışma*. (Yayımlanmamış Doçentlik Tezi).
- Karasar, N. (2008). *Bilimsel Araştırma Yöntemi*, s.77, Ankara.
- Kültür ve Turizm Bakanlığı (2001). *Devlet Müzik ve Sahne Sanatları Kurumlarının Yapılanmaları ve İşleyişinde Çağdaş Modeller, Görüşler ve Sempozyum Bildirileri*, Soru – Cevap, Ankara.
- Say, A. (2000). *Müziğin Kitabı*, Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları.
- Seber, G. (1997). *Beck Kaygı (Umutsuzluk) Ölçeğinin Geçerliği ve Güvenirliği Üzerine Bir Çalışma*, (Yayımlanmamış Doçentlik Tezi), Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Tıp Fakültesi Psikiyatri Anabilim Dalı.
- TÜİK (Türkiye İstatistik Kurumu), (2009). *Üniversite Mezunlarına Göre İşsizlik Oranları*, Ankara.
- Türkmen, U. (2007). *Müzik Eğitimcileri ve Müzikseverler için Gelincik Tarlası*, Kütahya: Ekspres Matbaası.
- Türkmen, U.(2009). *Bilim, Eğitim ve Düşünce Dergisi*, Afyonkarahisar: Cilt:9, Sayı:1.Uçan, A. (1994). *Müzik Eğitimi*, Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları.
- Yalçın, S. B. (1997). *Genel Lise Öğrencileri İle Meslek Lisesi Öğrencilerinin Gelecek Kaygılarının Karşılaştırılması*, (Uzmanlık Tezi). Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.
- Yazıcı, E. (2003). *Türk Üniversite Gençliği Araştırması*, Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, Ankara.
- Yener, F. (1996). *Müzik Kılavuzu*, İstanbul: Remzi Kitabevi.
- Yörükoğlu, A (1993). *Gençlik Çağı, Ruh Sağlığı ve Ruhsal Sorunlar*, İstanbul.
- Dönüşüm Konağı Başarı ve Psikoloji Enstitüsü. <http://www.donusumkonagi.net>
- <http://www.focusas.com/Anxiety.html.AnxietyDisorders>.
- Mavi Nota e-müzik Gazetesi. <http://www.mavi-nota.com>
- <http://www.musikidergisi.net/?p=4>.

<http://www.psikoloji.gen.in/p10833/gelecek-kaygisi-genclerinruhsagligini-dabozuyor/> (İnternette alıntı.)

ÖSYS Basın Duyurusu. <http://www.yok.gov.tr>

Ülkemizdeki Konservatuvarlarda Üflemeli Çalgılar Anasanat Dalında Bulunan Öğretim Görevlilerine, Bazı Müzisyenlere ve Uzmanlara İşsizlik ve İstihdam Kaygıları Konusu İle İlgili Yöneltilmiş Olan Görüşme Soruları

EK – 1 “ Görüşme Soruları”

- Orkestralarda üflemeli çalgılara yeterince önem verildiğini düşünüyor musunuz?
- Konservatuvar üflemeli çalgılar anasanat dalı mezunlarının Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri ve Eğitim Fakültesi Müzik Bölümlerinde çalgı eğitimcisi olarak istihdam edilebilmeleri konusundaki düşünceleriniz ve çözüm önerileriniz nelerdir?
- Ülkemizdeki konservatuvarlarda öğretim görevlisi sıkıntısı nedeniyle bazı üflemeli çalgılar ana sanat dalları kapatılmaktadır. Bu konudaki görüşleriniz nelerdir?
- Özelde üflemeli çalgılar anasanat dalı mezunları, genelde konservatuvar mezunlarının mezuniyetleri sonrasında girecekleri bazı sınavlar için (ALES, ÜDS, KPDS) altyapı yetersizlikleri vardır. Bu sorunun çözümü için neler yapılabilir?
- Konservatuvarların temel görevi sanatçı yetiştirmektir. Ülkemizdeki işsizlik ve istihdam sorunlarını göz önüne alırsak, mezunların pedagojik formasyon alarak müzik öğretmenliği yapabilme seçeneğine nasıl bakıyorsunuz?
- Bu kadar çok işsiz konservatuvar mezunu varken, orkestraların sayısının artırılmaması ve orkestralara sanatçı alım sınavlarının sınırlı olarak açılması, öğretim görevliliği için hiçbir yerde kadro açılmaması sizce bir devlet politikası mıdır? Bu sorunun çözümü için olumlu yönde bir gelişme umudunu taşıyor musunuz?

EK – 2 BECK KAYGI (ANKSİYETE) ÖLÇEĞİ

Aşağıda insanların kaygılı ya da endişeli oldukları zamanlarda yaşadıkları bazı belirtiler verilmiştir. Lütfen her maddeyi dikkatle okuyunuz. Daha sonra, her maddedeki belirtinin bugün dahil son bir haftadır sizi ne kadar rahatsız ettiğini yandaki uygun seçeneği işaretleyerek belirleyiniz. Her maddeyi yanıtlayınız.

İsim:	<input type="text"/>				
E-posta Adresi:	<input type="text"/>				
		hiç	hafif	orta	ağır
1.	Bedeninizin herhangi bir yerinde uyuşma/karıncalanma				
2.	Sıcak / ateş basmaları	☐	☐	☐	☐
3.	Bacaklarda halsizlik, titreme	☐	☐	☐	☐
4.	Gevşeyememe	☐	☐	☐	☐
5.	Çok kötü şeyler olacak korkusu	☐	☐	☐	☐
6.	Baş dönmesi/sersemlik hissi	☐	☐	☐	☐
7.	Kalp çarpıntısı	☐	☐	☐	☐
8.	Dengeyi kaybetme korkusu	☐	☐	☐	☐
9.	Dehşete kapılma	☐	☐	☐	☐
10.	Sinirlilik	☐	☐	☐	☐
11.	Boğuluyormuş gibi olma duygusu	☐	☐	☐	☐
12.	Ellerde titreme	☐	☐	☐	☐
13.	Titreklik	☐	☐	☐	☐
14.	Kontrolü kaybetme korkusu	☐	☐	☐	☐
15.	Nefes almada güçlük	☐	☐	☐	☐
16.	Ölüm korkusu	☐	☐	☐	☐
17.	Korkuya kapılma	☐	☐	☐	☐
18.	Midede hazımsızlık/rahatsızlık hissi	☐	☐	☐	☐
19.	Baygınlık	☐	☐	☐	☐
20.	Yüz kızarması	☐	☐	☐	☐
21.	Terleme (sıcağa bağlı olmayan)	☐	☐	☐	☐

EK – 3 “ Üflemeli Çalgılar Anasanat Dalı Mezunlarının İşsizlik ve İstihdam Kaygıları konusu ile ilgili olarak mezunlara uygulanan anket”

Kurum Adı:

Müzik Eğitimi Anabilim/Anasanat Dalı ()

Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi ()

Devlet Konservatuvarı ()

Güzel Sanatlar Fakültesi ()

Ülkemizde Üflemeli Çalgılar Ana Sanat Dalı’nda Mezunlarının gelecek

kaygıları ile ilgili düşünceleriniz nelerdir? (Belirtmek isterseniz.)

EVET(1), HAYIR (2)

Kesinlikle Katılıyorum (5), Katılıyorum (4), Kısmen Katılıyorum (3), Katılmıyorum (2), Kesinlikle Katılmıyorum (1)

Üflemeli Çalgılar Anasanat Dalı Mezunlarının İşsizlik ve İstihdam Kaygıları

- Üflemeli Çalgılar Anasanat Dalı'na giriş sınavlarının çalgı seçimi aşamasında öğrencilerin istekleri de dikkate alınmalıdır.
- Üflemeli Çalgılar Anasanat Dallarında Öğretim Görevlisi sıkıntısı yaşanmaktadır.
- Ülkemizdeki Konservatuvarlarda Öğretim Görevlisi sıkıntısı nedeniyle bazı üflemeli çalgılar sanat dalları kapatılmaktadır.
- Bugün tekrar konservatuvar eğitimi almaya başlasaydım yine üflemeli bir çalgı çalmak isterdim.
- Öğrencinin Üflemeli bir çalgıyı sevmesi o çalgıdaki başarısını olumlu yönde etkiler.
- Konservatuvar Eğitimi sırasında İngilizce (Yabancı Dil) ve Genel Kültür derslerine (Türkçe, Matematik vb.) özel önem verilmelidir.
- Konservatuvar Üflemeli Çalgılar Anasanat Dalı mezunlarını mezuniyetleri sonrasında girecekleri sınavlar için altyapı yetersizlikleri vardır.
- Konservatuvar Lisans Devresi öğrencilerine ikinci yıldan itibaren pedagojik formasyon dersleri verilmelidir.
- Orkestralarda Üflemeli Çalgılara daha çok önem verilmelidir.
- Üflemeli Çalgılar Anasanat Dalı'nın işsizlik ve istihdam sorunlarının giderilmesi için mezunlar çalgılarında, yabancı dil ve genel kültür alanlarında çok iyi düzeyde yetiştirilmelidirler.
- Konservatuvar Üflemeli Çalgılar Anasanat Dalı mezunlarının Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri ve Eğitim Fakültesi Müzik Bölümlerinde çalgı eğitimcisi olarak istihdam edilmeleri sağlanmalıdır.
- Üflemeli Çalgılar Anasanat Dalı mezunlarının istihdam edilebilmeleri için orkestraların sayılarının artırılması gerektiğini düşünüyorsunuz.
- Konservatuvardan mezun olduktan sonra işsiz kalacağımızdan endişeleniyorsunuz.

Konservatuvar üflemeli çalgılar anasanat dalı mezunlarının gelecekte iyi yerlerde istihdam edilebilmeleri için yurtdışında da eğitilmeleri gerekmektedir.

Aileler ve Öğretim Görevlileri de üflemeli çalgılar anasanat dalı mezunlarının gelecekte etkin düzeye gelebilmeleri için mezunları daima olumlu yönde desteklemeleri ve yanlarında olmaları gerekmektedir.

Özellikle Üflemeli Çalgılar Ana Sanat Dalı mezunlarına lisans devresinin son yılında öğretmenlik formasyon dersleri verilerek istihdam edilmeleri gerektiğini düşünüyor musunuz?

EVET () HAYIR ()

Düşünmüyorsanız nedenini açıklayınız.

Dernek ve Vakıfların Üflemeli Çalgılar Ana Sanat Dalı mezunlarına yeterince sahip çıktığını düşünüyor musunuz?

EVET () HAYIR ()

Düşünmüyorsanız nedenini açıklayınız.

Çalgınızda yeterli düzeyde olduğunuz halde çeşitli nedenlerle kadro sıkıntısı yaşadığınızı düşünüyor musunuz?

EVET () HAYIR ()

Düşünmüyorsanız nedenini açıklayınız.

Genel olarak düşünüldüğünde çalgınızdaki seviyenin iş bulma aşamasında yeterli olabileceğini düşünüyor musunuz?

EVET () HAYIR ()

Düşünmüyorsanız nedenini açıklayınız.

Çalıştığınız Öğretim Görevlisinin ileride size iyi bir gelecek sağlayabileceğini düşünüyor musunuz?

EVET () HAYIR ()

Düşünmüyorsanız nedenini açıklayınız.